16 పేజీలు అణా: సం॥ చందా రు 4: R. No. M. 3152

జమీన్ రైతు

—సంపాదకుడు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు.

సంపుటం 11 | శుక్రవారము : నెల్లూరు : 20-9-40. | సంచిక 38

ఈ వారంలో—

1. నెల్లూరు ముచ్చట్లు.
2. మాయదా[illegible] కావ్య-
3. కథ: ప్రతిజ్ఞ-
4. [illegible]
5. మలబారులో ప్రజలపై పోలీసు కాల్పులు.
6. జాతీయపోరాటం: విద్యార్థి శక్తి.

బాంబుల యుద్ధం ★

స్పెయిన్ కూడా దిగుతుందా?

ఈజిప్టులో ఇటలీఆక్రమణ — సిరియా పరిస్థితి — ఇండో చీనా — సయాం సరిహద్దు — డాన్యూబు ప్రాంత పరిస్థితి — ఫ్రెంచివలసలు: డీగాలు ప్రయత్నము — అమెరికా సంసిద్ధత — బాల్టిక రంగంలో

లండన్‌పై నాల్గువిమానదాడులు:

12 వ తేది సాయంత్రం ఇంగ్లండుమీద నాల్గు తీవ్రవిమానదాడులు జరిగినవి. ఈ దాడిలో 110 మంది చనిపోయినారనియూ, 260 మంది గాయపడినారనియూ, తెలియుచున్నది. ఈదాడిలో జర్మనీవారు క్రొత్త క్రొత్త నాశకచక్యములను ఉపయోగించిరని తెలియుచున్నది. కాని, రాయలు విమానదళము అతిధైర్యముతో అన్నిమను దాడిని ఎదిరించగల్గినది. ఈదాడిలో లండన్‌మధ్య భాగానికి షుమారైన నష్టముకల్గినది. బ్రిటిషువారు ఒకరకమైన రహస్యసాధనమును వినియోగించి తిన్నాలముగా జర్మనువారి విమానాలను మిక్కిలి నష్టమును గల్గించుచున్నారు.

అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన విషయం రాజభవనముపై చాలసార్లునుండి బాంబులు వేయబడుచున్నవి. కాని, రాజదంపతులు సుఖముగానున్నారని తెలియుచున్నది. భవనమంతయూ చాలవరకూ శిథిలమై పోయినది.

ప్రభువుల సభపైనకూడ బాంబులు వేయబడినవి. కాని ఎక్కువ నష్టము లేదని తెలియుచున్నది.

సెంటుపాల్సు చర్చిమీదకూడ జర్మనులు బాంబులువేసిరి. కాని నష్టమేమియూ కలుగలేదు.

రకరకాల బాంబులు:

జర్మనులు ప్రస్తుత యుద్ధంలో పలువిధములయిన బాంబులను వినియోగిస్తున్నారు. అందులో ముఖ్యమైనవి.

1. టైం బాంబు
2. హై ఎక్స్‌ప్లోసివ్ బాంబు
3. డిలేడ్ ఆక్షన్ బాంబు
4. స్పిట్ ఫైర్ బాంబు
5. రొట్టెబుట్టల బాంబు

1. టైంబాంబు:

ఇది వేసినతర్వాత వెంటనే ప్రేలదు. ఎంత సేపు అయిన తర్వాత ప్రేలవలసినదిగా వారు నిర్ణయించివేయుదురో అంతసేపటికి ప్రేలును. ఇది చాల అపాయకరమైనది. ఏలనన అజాగ్రత్తగా యుండినప్పుడు ప్రేలినయెడల విశేషనష్టం కల్గునుగదా? సెంటుపాల్సుచర్చి ప్రక్కనసే జర్మనులు ఇటీవల 4, 5 రోజుల క్రిందట ఒక టైం బాంబును వేసినారు. అది 500 పౌనుల బరువుగలది. భూమిలోకి 27 అడుగుల లోతున దిగబడిపోయినది. పాపం లండన్‌లోని ప్రజలంతయూ భయంకపితులైరి. ఏంకేస్తారుపాపం అది ఎప్పుడు ప్రేలుతుందో?

కాని మిలిటరీ అధికారులు దానిని జాగ్రత్తగా అచ్చటనుండి తీసివేసినారని నిన్నటివార్త. ఇది టైం బాంబుయొక్క శక్తి.

2. హైఎక్స్‌ప్లోజివ్ బాంబు:

ఈబాంబు సాధారణమైనదే. ఎక్కువ శబ్దముతో ప్రేలుతుంది. ఎక్కడపడునో అక్కడనాశనం. ఈబాంబులుపడి లండన్‌లో అచ్చటచ్చట బ్రహ్మాండమైన గుంటలుపడినవట. అదిపడినచోట భూమిని చీల్చుకొనిపోవును.

3: డిలేడ్ ఆక్షన్ బాంబు:

ఇది ఇంచుమించు టైంబాంబు వంటిదే. పడ్డ తర్వాత కొంతసేపటివరకూ ప్రేలదు. ఆ కారణంచేత అది ఎప్పుడు ప్రేలునో తెలియక ప్రజలు భయకంపితులై యుందురు.

4. స్పిట్ ఫైరుబాంబు:

అయ్యా! ఈ బాంబుగానివేస్తే రావణం రావణం మంటలు క్రమ్ముకొనివస్తుంది. ఎచ్చట పడునో అచ్చట మంటలుమండాల్సిందే. ఈ బాంబులను జర్మన్‌వారు ఇప్పుడు ఎక్కువగా బందరుపైన ప్రయోగిస్తున్నారు. రేవుపట్టణములో కొంతభాగము ఈ బాంబులను అహుతి అయినది. అదేవిధంగా లండన్‌లో.

5. రొట్టెబుట్టలబాంబు:

చిచిత్సరయ్యా! ఇది బలే తమాషాబాంబు. పైన విమానంలోనుండి ఒకబాంబుగానివేస్తే క్రింద పడేటప్పటికి ఏ 100, 200 చిన్న చిన్న బాంబులుగా మారి అవిసర్ది రొట్టెల్లా నాశనమే.

ఇది బాంబుల పురాణం. ఇక సామాన్యంగా సవరెప్పటిలో ఉపయోగ పెట్టబడే బాంబులు.

తే 17 దీ మనకు వచ్చిన వార్తల ప్రకారం ఫీల్డుమార్షలు గోరింగుగారు, లండన్‌ను తమవారు ఎట్లా ధ్వంసంచేసారారని తనిఖీచేయుటానికిగాను ఒకవిమానంలో వెళ్లి చూచినాడట.

బర్లిన్‌పై విమానధాటి.

రాయలు విమానదళము బర్లిన్ నగరంలో చాల విధ్వంసక కార్యాలు చేసారని వార్త. జర్మన్ పార్లమెంటు భవనముమీద 1500 పౌన్లు బాంబులు వేశారట. ఇంకా కొన్ని చారిత్రాత్మిక కట్టడములు నాశనమైనవి. బర్లినులో అంటుపర్చు అనే పట్టణంమీద ఒక గొప్పధాటి జరిగింది.

బ్రిటీషువారిచే జర్మనుల యుద్ధనావలు చాల ముంచబడినవి. జర్మనుల నష్టంయు నావకూడా ఒకటి ముంచబడినది. అది షుమారు 5000 టన్నుల బరువుగలదట. జర్మనీలో పత్రికలు మూయబడి యున్నవట.

ఇప్పటివరకూ నష్టాలు:

యుద్ధం ప్రారంభమైనతర్వాత ఇప్పటివరకూ వేయబడిన లెక్కప్రకారం జర్మనీవారివి 2170 విమానాలు పడగొట్టబడినవి. రాయలు విమానదళమునకు కలిగిన నష్టము 553 విమానాలు. ఆవిమానాలనుండి 259 పైలట్లు (విమానము నడిపేవారు) సుఖముగా తిరిగివచ్చారు.

ఈజిప్టులో ఇటలీ ఆక్రమణ:

ఇటలీ ఈజిప్టుపై నండెత్తినది. ఇటాలియన్ సేనలు సల్‌సోలోన్ అనే పట్టణాన్ని ఆక్రమించుకొనినవి. సేనలు ఈజిప్టులోన్ ఎడారిగుండా చొచ్చుకొనిపోయి యుద్ధము చేయుచున్నవి. సిడీబరాని అనే పట్టణముకూడా ఇటాలియనుల వశమైంది.

స్పెయిను వైఖరి:

జనరలు సూనరుగారు, మిలిటరీ నిపుణులు కొందరుకలిసి, హిట్లరుని వంటి రిబ్బంట్రాపు బెర్లిను నగరానికి ప్రయాణమైనారు.

ఇదే సమయంలో హెరుమాను రిబెన్‌ట్రాపు రోమునగరానికి వెళ్లినాడని వార్త.

సూనరుగారు బెర్లినులో వుండగానే రిబ్బెనుట్రాపు ముసలోనితోనో లేక కౌంటుకియానోతోనో సంభాషించి తిరిగి బెర్లిను చేరునని హిట్లరుతో సంప్రదించి పిమ్మట సూనరుగారికి ఏలో చెప్పులోగూడి పంపుతారని తోస్తుంది.

సూనరుగారు బెర్లిను పర్యటనము గావించిన ప్రకటనను బట్టిచూస్తే యుద్ధంలోకి స్పెయిను దిగుతుందని అనుకోడానికి సావకాశం వున్నది. 'సామ్రాజ్యం కావాలె స్పెయినుకు' అని సూనరు స్పష్టంగా అన్నాడు.

జిబ్రాల్టరుమీద దండయాత్ర చేస్తేనేగాని, ఆయాశయం సిద్ధించదు. దానివల్ల ఇటలీకికూడ ఆఫ్రికారంగపు యుద్ధంలో సులువు ఏర్పడుతుంది. తీవ్రమైన ఆంగ్లో జర్మను వైమానిక సంగ్రామం జరిగేటప్పుడు మరొకవైపున ఇంగ్లీషువారి దృష్టి మరల్చడం హిట్లరుసలాధనే. కనుక అన్నివిధాలా స్పెయిను జిబ్రాల్టరు మీదికి పోవడంవల్ల ఇటలీ జర్మనీలకు లాభకరం గనక అందుకోసం స్పెయిను దేశాన్ని ప్రోత్సహించడానికి వాళ్లు పూనుకున్నట్లున్నది.

సిరియాలో పరిస్థితి:

సిరియాలో ఇటలీనుండి వెళ్లిన కమిషనువారు ప్రజలను మెత్తగా నిరాయుధులను చేస్తున్నారు. జర్మనీనుండి మరొక మిలిటరీ కమిషను సిరియాకు బయలుదేరింది. ట్రాన్సులో అంగోరావద్ద వున్నది. సిరియాలోప్రజలు చాలా అసంతృప్తి చెందియున్నారట. ఫ్రెంచి సేనాని డీగాలువైపుకు అత్యధిక సంఖ్యాకులప్రజలు మరలుతున్నట్లు వినికిడి.

ఇండోచైనా - సయాం సరిహద్దు:

రుమేనియా యిబ్బందిలో వున్నపుడు, హంగరి, బల్గేరియాలు వత్తిడిచేసినట్లే, ఇండోచైనా జపాను ఒకవంక బెదిరిస్తుంటే, ఇదే సమయమని సరిహద్దులోవుండే కొంత ప్రాంతాన్ని ఇమ్మని సయాందేశం కోరుచున్నది. దానికిగాను ఒక మధ్యవర్తిసంఘం ఏర్పడింది. వాళ్లు సరిహద్దు నిర్ణయం చేస్తారు.

డాన్యూబుప్రాంత పరిస్థితి.

డాన్యూబునది ప్రవహించే రుమేనియా, హంగరి, యుగోస్లావేకియా మున్నగుదేశాల కంటెటికి డాన్యూబుప్రాంత మంటారు. హంగిరి, యుగోస్లావేకియా, రుమేనియా, బల్గేరియా, ఇటలీ జర్మనీలతోకలసి ఒక సమావేశం చేసుకొని చర్చించుకున్నారు. తనతో సంప్రతించలేదని రష్యాకు చాలాకోపం వచ్చినది. జర్మని, రష్యా విదేశాంగ కార్యాలయాలకు కొంత కరెస్పాండెన్సు నడిచింది. మళ్ళీ సర్దుకు పోయింది నామమాత్రం అంతటితో.

రుమేనియా రష్యా సైన్యాలకు సరిహద్దులవద్ద కొంత సంఘర్షణ జరిగింది కాని అదిమాని సర్దుకున్నది.

రుమేనియాలో అంతర్యుద్ధం, నియంతృత్వం పాదుకున్నది. 10 వేలమంది వరకూ గార్డులు గార్డులు బుకారెస్టు నగరపు వీధుల్లో బ్రహ్మాండప్రదర్శనం చేశారట.

(రెండవ 3 పేజీలో)—

జాతీయపోరాటం - విద్యార్థి శక్తి:

—శ్రీ జి. యస్. హరి.

విద్యార్థులు జాతీయ పోరాటంలో పాల్గొనకతప్పదు. ప్రస్తుత విద్యా విధానంపైన వాడికేమోజాలేదు. జాతీయనాయకులు సక్రమ దృక్పథంలో పోరాటాన్ని నడిపించవలెను—

మహాత్ముడు విద్యార్థులు- సత్యాగ్రహం అనే పిన్నికక్రింద వ్రాసిన విషయం మీరుగమనించారా!

విద్యార్థులకంటా ప్రస్తుత విద్యావిధానంపై మోజుతీరలేదు.

కారణంవారు వాటిని విసర్జించక పోవడమే!

విద్యార్థులు విద్యాలయాలు వదలడం ఆహింస కాదు. అదిగాక విద్యాసంస్థలు సాగుతున్నపుడు ఈ పసంహరించి ప్రయోజనములేదు.

సంపూర్ణంగా దేశసేవ చేస్తేనేగాని, బయటకువచ్చి సత్యాగ్రహంలో చేరకూడదు.

ఇదీ విద్యార్థులపట్ల గాంధిజీ వైఖరి. విద్యార్థులు రాజకీయాలపట్ల చూపించవలసిన దృక్పథం. సారాంశం విద్యార్థులకూ సత్యాగ్రహానికీ సంబంధంలేదు.

'యంగ్ ఇండియా' పత్రికలలో వీరిశంఖారావం పల్పిన భారతజాతీయ జ్యోతి, వివిధ విద్యార్థి మహాసమావేశాలలో వారి నిర్మాణ జాతీయోద్యోగాన్ని ఉజ్జ్వల పరచినమేరు గంభీర మూర్తి, ప్రభుత్వ విద్యాలయాలు బహిష్కరింప చేసిన సత్యాగ్రహి మహాత్ముడు. ఈ మాటలు చెబుతున్నాడు.

ఇంకేం! అదుగో! అప్పుడే తూర్పార బడుతున్నారు. సామ్రాజ్యవాదపు కీలుబొమ్మలైన కొంతమంది అధ్యాపకులు, విధ్వంసక విమర్శకాగ్రేసరులు ఇంకా కొందరు.

చూచారా! విద్యార్థులు వార్ధిచదువును చూచి టోకా ఎందుకివన్నీనూ?

స్వాతంత్ర్యం, జాతీయత అనే పేరుతో గంతులువేస్తూ కొంతమంది చేరి కుర్రవాళ్లను చెడగొడుతున్నారు.

అచ్చే! గాంధిమహాత్ముడేమన్నాడో చూడండి. ఆయనగారికంటె వీళ్లందరికిక్కువ తెలుసండీ?

ఇదీ వరస! ఒక్కటే పరంపర! కాపాలు! ఉట్లు అనవసర దండుగ దుబ్బారీచారమా! మహాత్ముడిందుకాధారం! ఇంకేం!

విద్యాలయాలు జ్ఞానసత్వాన్ని బోధిస్తావి వదిలేయండి అన్నారు.

వదిలేశాం!

భారతిమాత పిలుపునిచ్చింది! సత్యాగ్రహ సమరంలో పాల్గొని మాతృదేశదాస్య శృంఖలాలు త్రెంపివేయండన్నారు.

గభీలుమని దూకాం!

విదేశవస్త్ర బహిష్కారానికే, మద్యపాన నిషేధ ప్రచారానికి పలంటీయలు కావాలోయ్ అనికేక—హోదర్!

పంధామార్చాం, శాసనసభలలో చేరి చట్టాన్ని భగ్నంచేయాలి. ఓట్లకోసం ప్రచారములుకావాలి అని సెడ్!

మన అల్లరిమూకే కాకపోతే చేస్తుందని కాంగ్రెసు వ్యతిరేకులనుండికూడా ఈర్ష్యాపూరిత క్రోధ నిస్వనాలు!

చతికిల మరింది. కాంగ్రెసుపేరుతో గద్దెయెక్కిన మన మంత్రాంగం చట్టం భగ్నమూ చేయలేదు. మనకు భూతల స్వర్గమూ పెట్టిపై నిడలేదు.

పురుషాయితం ఆరంభమైంది. మీకు తెలియదు మీరు కుర్రవాళ్ళు! రాచకీయాలకు మీకూ సంబంధమేమిటని ఛోటానుండి బడాదాకా ప్రశ్నించడ మారంభించారు.

వైతు సత్యాగ్రహాన్ని అరికట్టమాచారు. కార్మిక సమ్మెదారులపై కాల్పులే ప్రయోగించారు. మనల్నేమెా మీకీ విషయాలతోనే సంబంధం లేదుహమ్మన్నారు. నిష్పారపోయాం!

కాలిమడిమ చెక్కుతిప్పాం. తిరిగి ఆలోచించుకున్నాం. మన సక్రమత్వం మనల్ని వెనుకంజ వేయనీయలేదు. అందుకే తిరిగి ప్రతిఘటించి ఆంగుళ మంగుళమూ జయించి మన అంగనిర్మాణం పడిపడిగా దేనుకుంటున్నాం.

ఇంతలో ఈ పిడుగు! నేరారోపణ, బహిష్కరణ! అందులో మహాత్ముడే ఇందుకు పూరథి!

మనకీ విద్యావిధానం పైమోజు తీరలేదూ? ఎన్నాళ్లున్నా క్లెవు 500 మందితో 50000 భారతీయ భాజాను ఓడించాడనే వంచితట్టుగాధను వినాలనేనా మనకు సరదా! విద్యానంతరం, సాగుకు పనికిరాక, వేతనం దొరక్క నిరుద్యోగ్నా టాకలిచిచ్చులో రగిలి నాపడంపైవనేనా మనకు మోజా? విజ్ఞానరహితమైన, అభివృద్ధి నిరోధకమైన, సంకుచిత మనస్తత్వకారణమైన, జ్ఞానసత్వమున కాలవాలమైన విద్యావిధానపు మరలోబడి భస్మీభూతం కావడంలోనే ప్రస్తుత భారతీయ విద్యార్థి ఆనందిస్తున్నాడా?

ఒక్క విద్యాలయాలు సాగుతున్ననన్న కారణాన, ప్రస్తుత విద్యావిధానంతో సాగుతున్న విద్యాలయాలను విద్యార్థులు బహిష్కరించలేదన్న కారణాన విద్యార్థిలోకం ఆవిధానాన్ని వాంఛిస్తున్నదనడం దోమంకాదా?

ఏదీ? మరోరీతిలో స్థాపించబడిన విద్యాలయాలు? ఏవి మనోవికాస కారకసంస్థలు? వీరి జీవిత సమస్యా పరిష్కరణరీతి నుద్బోధించు మరో ఆశ్రమమేది?

మహాయకాగ్రణులు వాని సక్రమరీతిలో స్థాపించనూలేదు. ఉన్నవాటి నుపయోగకరంగా నిర్వహించనూలేదు.

మరోరీతిలేనప్పుడు తప్పదు. ఆవిద్యాలయాలలోపే చవచాలి. అంతేకాదు విద్యాలయాలను నిషేధించడంచేనికి? విశ్వవిద్యాలయాలను కాంగ్రెసు వారే చేజిక్కించుకొన్నచోట ఎంతవరకు అభివృద్ధి దాయకమైన విద్యావిధానం ప్రవేశపెట్టారు? అంతవరకు తప్పదు. విద్యార్థులు విద్యాలయాలలోనే ఉండి అభివృద్ధిదాయకమైన విద్యావిధానాన్ని ప్రవేశపెట్టించుకొనే నిమిత్తం అందోళన, ఒత్తిడి, తదనపరమైన అన్నిచర్యలూ తీసుకోవాలి.

అదిగాక విద్యాలయాల నిమిత్తం వ్యయపరుపబడుతున్న ధనమెవరిది? ప్రజాసేకానిదిగాదా? మనమందరమూదానిని సద్వినియోగ పడేటట్లు చేసుకోవలసిన ఆవశ్యంలేదా? అది బహిష్కరణ రీతిగా జరుగునా?

తప్పదు! మమ్మాటికితప్పదు. విద్యాలయాల బహిష్కరణ అనవసరం. తప్పు. విద్యార్థులంతా విద్యాలయాల్లోనేఉండి అభివృద్ధిదాయకమైన విద్యావిధానాన్ని ప్రవేశపెట్టించుకొనే నిమిత్తం అందోళన, ఒత్తిడి, తదనపరమైన అన్నిచర్యలూ తీసుకోవాలి. కాని, బహిష్కరించడం నుద్దితపం.

అటువంటప్పుడు విద్యార్థులకు ప్రస్తుత విద్యావిధానంపైని విద్యాలయాలపైని మోజు తీరకపోవడం ఎంతటి మహానుభావులైనా నిజాన్ని గుర్తించకపోవడమే!

ఇక మీరు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొనడం గురించి—

సత్యాగ్రహం అంటే జాతీయ పోరాటమే అయితే, స్వరాజ్యసంపాదన ఆదర్శ విద్యావిధాన స్థాపనకు తోడ్పడితే—

ఆ విద్యావిధానం, మానసిక వికాసానికి, సర్వ మానవ సౌభ్రాతృత్వానికి, నిత్యజీవిత నిర్వహణానీకి ఆధారభూతమైతే, విద్యార్థులు ఏ కొరతా లేకుండా నిక్కచ్చిగా పాల్గొనాలి. అది ఒకరి అనుమతిగాదు; మనవిధి.

స్వరాజ్యం గాంధీగారికోసం గాని, మరికొంతమంది కోసరమోగాని కాదు, ప్రజావినికంగాటికి కావలసినపిన నిర్మల వాయువు వంటిది.

అది లేకపోయినందువల్ల అవస్థ పడుతున్నది విద్యార్థులు మిసమిసగా మిగిలివవారలేగాదు.

ఏ జాతికైనా, దేశానికైనా ఆయువుపట్టు లేజోసంపన్నులైన విద్యార్థులూ విద్యావంతులూ!

వీరికే విషపుపాలు ఈ జ్ఞానసత్వ కారణంగా పోయబడుతున్నవని ఎవ్వరం కాదనలేం.

దీని దుష్పలితాలను అందరికన్న మిక్కిలిగానే అనుభవిస్తు కకావికలై ఈవిద్యార్థులే ఎంతో నష్టపడుతున్నారనే విషయం కూడా తిరస్కరించలేదు.

అయినా విద్యార్థులు జాతీయ పోరాటంలో పాల్గొనరాదనడం కేవలం అజ్ఞానం.

ఒకవ్యక్తివల్ల కష్టనష్టాలు పడుతున్న వారికి ఆపద్బంధినుండి విముక్తులయ్యే ప్రయత్నాన్ని అభ్యంతర పరచడముంటే ఉన్న దుష్టపద్ధతిని సమర్థించడమే అవుతుంది.

పైగా జాతీయ పోరాటానికి అవసరమైన ఇంతమహత్తర యంత్రశక్తిని విజ్ఞాన జ్యోతిని తిరస్కరించి అభ్యంతర పరచ ప్రయత్నించడం జాతీయ పోరాటాన్ని బలహీన పరచడమే.

విద్యార్థి సోదరులారా! అద్దంలోవలె స్పష్టంగాకన్పిస్తుంది.

మనం ప్రస్తుత విద్యావిధానంలో అష్టకష్టాలూ పడుతున్నాం ఎక్కువశ్రుచు, కానిసతీక్ష్ణం, నిరుద్యోగ ప్రతిఫలం, తక్కువమంది కృతార్థత, విజ్ఞాననిరోధం.

దీనికి కారణం సామాజ్యవాదం మనదాని సత్వం.

మనలాగా ఈప్పారెంటితో అవస్థపడుతున్న వారు ఇంకావాలామంది ఉన్నారు.

మాకష్టనష్టాలు తీర్చేచని మనకోసరం ఎవరో చేసిపెట్టరు.

— మిలిగిన వారందరూ సామ్రాజ్యవాద విచ్ఛేదానికి చాస్యవిమోచనానికి, పాటుబడుతున్నారు

సమిష్టిశక్తుల బలంవల్లగాని సామ్రాజ్యవాదం సమసిపోదు. అప్పుడుగాని మనకు స్వతంత్రం దక్కదుంచదు.

అందుకోసం వారందరి తోపాటు జాతీయ పోరాటంలో పాల్గొనవలసిన భాగ్యత మనకూ ఉంది. అది ఒకరి కాసనంగాని, ఆజ్ఞగాని మరేయితర నిర్వచనాలాగానీ కాదు.

సత్యాగ్రహం అంటే జాతీయ పోరాటమే అయితే మన మందులో పాల్గొనక తప్పదు. దానికి ఒకరి ఇష్టాయిష్టాలతో పనిలేదు.

అందుకోసమని చిరస్థాయిగా విద్యాలయాలను పదిలేయాలనే వేదాంతము అక్కరలేదు.

——

50 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతిచెందిన
మదనమంజరి మాత్రలు
ధాతుహీనత మలబద్ధకము, స్వప్న ప్రమేహము, పిటికె ఉత్సర్గమైన గుణమును ఇచ్చును. ఇది రక్తమును, వీర్యమును, అధికపరచి దేహమునకు క్రొత్త ఉత్సాహంకలిగించును. వెల డబ్బీ రు1.
రమణ విలాసిని
కామశక్తిని వృద్ధిపరచి, శీఘ్ర పతనమును నిరోధించి ఎల్లరకును సంభోగములో తృప్తి కొందింపును. వెల డబ్బీ రూ 1.
మదనమంజరి ఫార్మసీ,
( ) 184 వైవా బజారురోడ్డు, మదరాసు.
నెల్లూరు: ఆర్యకా ఫార్మసీ, ట్రంకురోడ్డు.
కావలి : ఓరియంటల్ స్టోర్సు.

బిల్డింగు, ఇర్రిగేషన్ పనులకు
అమూల్య సలహాలు
ఇ. రామానుజులుశెట్టిగారు డి. సి. డబ్ల్యు డిపార్టుమెంటులో ఓవర్‌సియరుగా 4 బిల్లా పనులలో 36 సంగలు పనిచేసి బిల్డింగు ఇర్రిగేషన్ లలో విశేష అనుభవము, నిపుణత పొంది రిటైరుఅయి ప్రస్తుతం కోర్టు కమీషనరుగా వున్నారు. ఇండ్లస్థానులు, ఎస్టిమేట్లు, ఎస్టేట్ సర్వే గొప్ప కట్టడములను మోడల్ విజను, ఇర్రిగేషన్ పనులు, సిమెంటు కాంక్రీటు భవనులు చక్కగా చేయగలరు. ఈపనులు చేయించువారు వీరి సలహాలను, సహకారమును పొందినట్లయితే మోసము అనవసర వ్యయము, నష్టము, కాలయాపనము మొదలగునవి లేకుండా నమ్మకంగా పనులు జరిపించుకొని బాధపడవచ్చును.
అడ్రసు:
ఇ. రామానుజులుశెట్టి, ఏం. వి. ఇ. టి. ఎ
రిటైర్డు పి. డబ్ల్యు. డి. ఓవర్‌సీయరు,
స్టోనుహౌసుపేట, నెల్లూరు.

ఉచితము.
మీరు గనోరియా (సెగ లేక పచ్చ కాక) అను వ్యాధి నుండి బాగుపడవలచిన మాచే వ్రాయబడిన:
"సెగరోగము"
అను పుస్తకమును చదువుడు. మీరు కార్డు వ్రాసిన తెఱుంగే నందరికును పుస్తకము ఉచితముగా పంపెదము.
గనోరియా లేబరేటరీ,
నెల్లూరు.

కుష్ఠు బొల్లి : వగైరా
కుష్ఠు, బొల్లి, మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స: కేటలాగు ఉచితం. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డు) ప్రొప్రయిటర్సు జి. వి. రెడ్డి, గోపాలపురం, తూ॥ గో॥ జిల్లా.

ఒకసారి "వెల్‌కమ్" బీడీ త్రాగినమోచిన వానినువాసన, శ్రేష్ఠత మీకు తెలియగలదు—

సినిమా —పేజి--

శాంతకుమారి

"ఏమమ్మా మా అమ్మిని చూచేదానికి వచ్చినా రా, రాండి పిలుస్తా" అంటూ శాంతకుమారి తల్లి ప్రొద్దుటూరు రామేశ్వరంపేటలోని వారి స్వగృహంలోనే వున్న తనకూతురిని పిలిచింది. అప్పుడే స్నానంచేసి వచ్చింది శాంత. రాగానే చేర్ వేసి కూర్చోండి అన్నది, తాను కూర్చొన్నది. ఏం పని మీద వచ్చారని అడిగింది. ఏమిలేదు. మీ జీవిత చరిత్ర చెప్పితే పేపరుకు రాస్తామన్నాను. ఆమె ముందు చెప్పలేను గాని తరువాత యిలా చెప్పింది. శాంత నివాసస్థానం ప్రొద్దుటూరు రామేశ్వర పేట. ఆమెకు 20 ఏళ్ళట. కడప మిడిల్ స్కూలులో 3 వ ఫారం దాకా చదివిందట. చదువు చాలించి మద్రాసు వెళ్ళి సాంబమూర్తి ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో చేరి సంగీతం నేర్చిందట. ఆమెకు 2 సంవత్సరముల బిడ్డ వుంది. యిప్పుడు మళ్లీ గర్భం. పుల్లయ్యగారు మాయాబజారు పిల్మ తీస్తున్నప్పుడు యీమెను ముందు బుక్ చేశారట. ఆమె యిప్పటికే సారంగధర, మాయాబజారు, బాలాజీ, రుక్మిణీహరణం, చివరికి ధర్మపత్ని పిటిల్లో యాక్టు చేసింది. చాలావరకు మంచి పేరే తెచ్చుకొంది. దగ్గరదగ్గర 20 వేల రూపాయలు సంపాదించ గలిగింది. మనిషి చూడడానికి కొంచం నలుపు. అయితేయేం మొహంలో కళకళలాడుతోంది. ఈమె అన్ని పిల్ములలోకంటే బాలాజీలో కనకవర్షం కురిపించింది ప్రాముఖ్యావస్థకు. ముమ్ముందు గొప్పతార కావచ్చును.

—ఇందిరాబాయ్ నిప్పాణి.

★

ఇల్లాలు.

ఈ మెదర్శనానికి ఆంధ్రదేశంలో 11 పట్నాల పెద్దలు ఆతురత పడుతున్నారు.

అమరువరాని దినం 27 తేదీనని జ్ఞాపకముంచుకోండి.

★

విశ్వమోహిని.

గడియారంలో ముల్లులాగ డే అండ్ నైట్ నడుస్తున్నది. యీ మోహిని ఆంధ్ర పట్టణాలు చూడాలనే ఆతురతతో. ఐతే ప్రయాణానికి పురోహితుడు, శుభలగ్నం కావాలెగా!

బహుశా నవంబరు...... తేది ప్రయాణ శుభ ముహూర్తమని గూడనివ్వాం.

★

జ్యోతి.

జయావారి సాంఘికచిత్రం జీవనజ్యోతి అక్టోబరు 25 తేదినే రిలీజ్ అవుతుందని 12 కేంద్రాలవారు ఆతురతతో చూస్తున్నారు. తర్వాత చంద్రహాస - సుభద్రా పరిణయంగూడా విడుదల కనురు జూలేశ్వే!

★

కైలాస్.

సరస్వతీ స్టోర్సువారి "శ్రీకాళైలాస్" పూర్తి అయిందట.

రిలీజ్ ముహూర్తం ఎప్పుడో?

★

చూడామణి.

జానకీపిక్చర్సువారి "చూడామణి" ప్రస్తుతం షూటింగు— ... ...

తిరుగా త్వరలోనే ... ...

★

కాలచక్రం.

రికేను అయినతర్వాత తిరుగా ఆంధ్రదేశంలో రిలీజ్ చేశారట. మంచి చెక్షలు, నాగేసులు ఇక వివర్శకులసొత్తు.

ఏను తిరుగా మరో చిత్రాన్ని తీయడానికి ప్రయత్నాలున్నవని వార్త.

★

రాజేశ్వరి

కొత్తగా ఏర్పడ్డ రాజరాజేశ్వరీ ఫిలిమ్సువారు త్యాగరాయనగరంలో ఆఫీసు పెట్టారు. అక్టోబరులో షూటింగు ప్రారంభమట.

★

వాహినివారు

బి! యన్. రెడ్డి- రామనాథ్- శేఖరు- మూర్తి త్రయం తిరుగా "వార్తావం" అనే సాంఘిక చిత్రం ప్రారంభిస్తారట.

ప్రారంభముహూర్తం అక్టోబరు గోనట!

కె. వి. రెడ్డిగారు గూడా వాహినివారి ఆర్వర్యాన్నే "బాలరసాల సాల నవపల్లవ కోమల కావ్యకన్యకన్ కూళలకియ్య" అన్నా కే ఆపోతన జీవితాన్ని తీస్తారట.

★

కిశోరా ఫిలిమ్సు

కిశోరాఫిలిమ్సువారు అంటే కాంచనమాల గారు పాత్రధారిణిగానే గాక భాగస్థురాలుగా గూడా వుండే ఫిలిం కంపెనీవారు నవంబరు ప్రథమవారంలో షూటింగు ప్రారంభిస్తారట.

ఇందులో రెండు మాధుర్యాలు- ఒకటి కాంచనమాల నటన, రెండు గోపీచంద్ డైలాగ్సు యొక్కరుచీ ఫోర్సు.

★

అత్రిని 14 మంది చుట్టుముట్టారు.

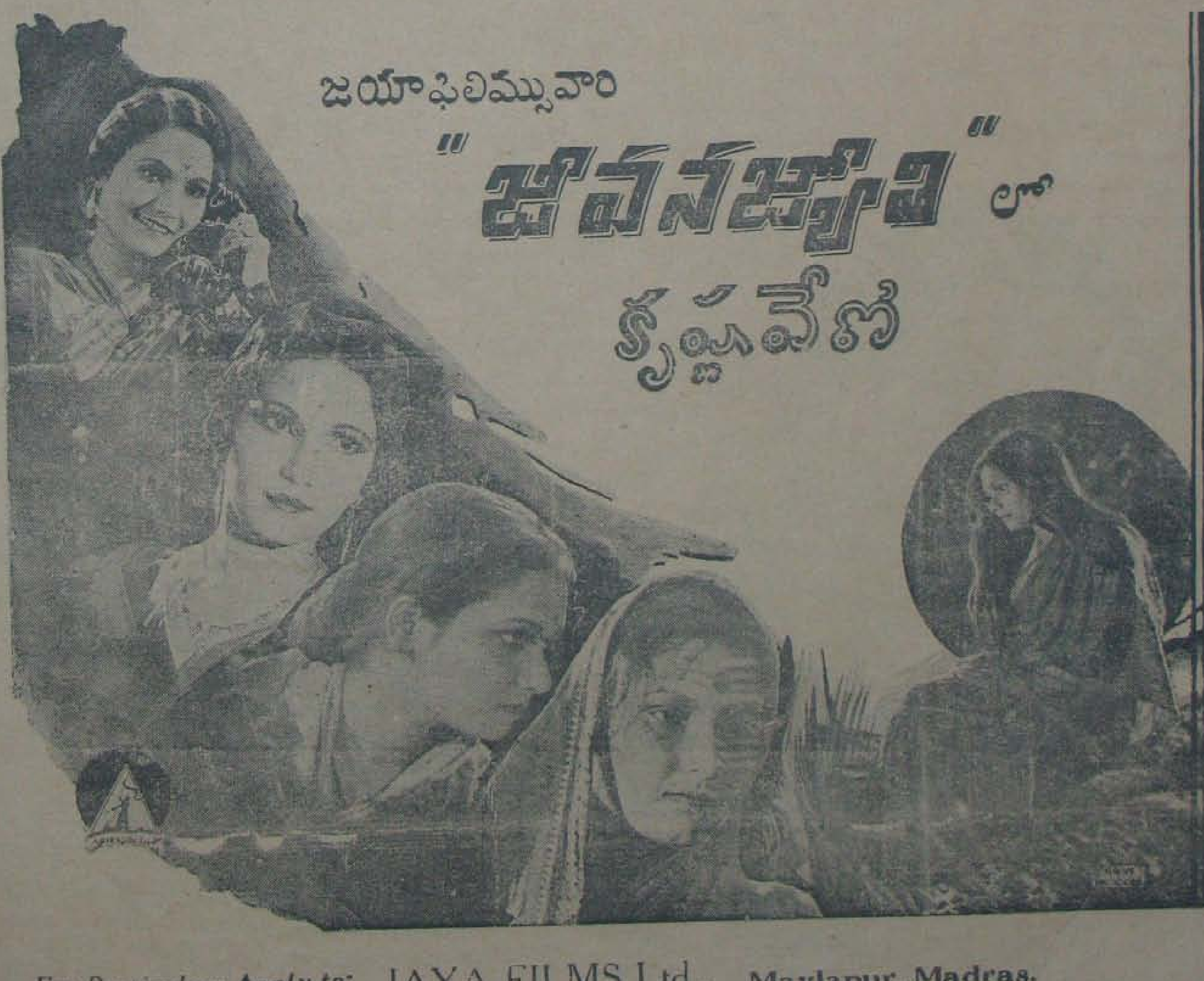
అర్థాంగి, బ్రహ్మచారి, ఇత్యాది ఫిలింకథారచయితయున్నూ, నవయుగ పత్రికాధిపతిన్నీ, కాంగ్రెసు భక్తుడున్నూ, అయిన అత్రిమీద 14 మంది మునిసిపల్ కౌన్సిలర్లు పరువునష్టం దావా వేశారట.

ఎందుకంటే? కాంగ్రెసు ఆదేశప్రకారం అత్రి మాత్రం మున్సిపల్ కౌన్సిలుకు రాజీనామా ఇచ్చాడట కాని తక్కిన 14 మంది కాంగ్రెసుపక్ష కౌన్సిలర్లున్నూ రాజీనామా యివ్వలేదట.

అందుమీద అత్రి తన "నవయుగ"లో తమకు పరువునష్టం కల్గించేవ్రాతలు వ్రాశాడని ఆ 14 మంది కోర్టులో విడివిడిగా దావాలు వేశారట.

——

అక్టోబరు 25 వ తేదీన అఖిలాంధ్ర కేంద్రములయందును విడుదల కాబడును.

జమీందారు బిడ్డయైన సుశీలపతిచే అనుమానింపబడి, పలు బాధలు పడినది. ఆమెపాతివ్రత్యము నిరూపించుకో గలిగినది— ఇదియే జీవనజ్యోతి జయావారి సాంఘిక చిత్రము—

For Praticulars Apply to: JAYA FILMS Ltd., Maylapur, Madras.

మందసా కేసు

42 మంది రైతులపై నేరారోపణ

మందసా రైతులపై తేవబడిన కేసు సెప్టెంబరు తే 2 దీ నుండి విశాఖపట్నం సెషన్సుకోర్టులో విచారణ ప్రారంభమైనది. ముద్దాయీ లందరూ కలసి 42 మంది. ఇండియను పినలుకోడు 145, 147, 225 (1), 332 సెక్షన్ల క్రింద అందరు ముద్దాయిలపైన, ముగ్గురిపైన 302 వ సెక్షను క్రింద అదనంగా కేసు పెట్టబడినది. కేసు నడుస్తున్నది.

ప్రాసిక్యూషన్ కేసు.

కేసులోని మొదటి ముద్దాయిలు ఏడుగురు 147, 353 వ పి. పి. సెక్షనుల క్రింద, సుభారి రాజమండ్రిపురంలో అరెస్టుచేయబడి, తప్పించుకొని పోయినారు. తక్కిన్ని 35 మంది ముద్దాయీలు చట్టవిరుద్ధమైన సంఘంగా సమావేశమై సర్కారు ఉద్యోగుల కార్య నిర్వాహణానికి అడ్డంవస్తూ, అరెస్టులోవున్న ఏడుగురిని తప్పించడానికి ప్రయత్నించారు. ముగ్గురు ముద్దాయిలు (గుంటా నారాయణ, కూటికుప్పల దాలయ్య, మజ్జి నారాయణగార్లు) పాతపట్నం పోలీసు స్టేషనుకు సంబంధించిన కొడ్ల రంగారావు అనే పోలీసుభటుని చంపినారు. 21 వ ముద్దాయి పి. క్రిష్ణమూర్తి సోంపేట తాలూకాఫీసులోని జమాను కామయ్యను కొట్టినాడు. 11, 12, 15, 16 ముద్దాయిలు పోలీసుభటులను కొట్టినారు. 18 వ ముద్దాయి టెక్కలి పోలీసు సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరును కొట్టినాడు. పదకొండుగురు ముద్దాయిలు చికాకోలు సబుకలెక్టరును, పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండును కొట్టినారు.

కేసును ప్రారంభిస్తూ కే. వి. రత్నంగారు (పబ్లికుప్రాసిక్యూటరు) ఇట్లా చెప్పినారు. ముద్దాయిలందరూ మందసా ఎస్టేటులోని రాజమణిపురం పరిసర గ్రామాలవారే. అక్రమంగా యెస్టేటుజిరాయితీ అడవులనుంచి రైతులు కట్టెలు కొట్టినారని మందసా దివాను ఒకరిపోర్టు పంపినాడు. మార్చి 30 వ తేదీన, అడవినుంచి అక్రమంగా రైతులు తెచ్చిన కట్టెలను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి సోంపేట తాలూకా మేజిస్ట్రేటు రాజమణిపురం వెళ్లినాడు. కాని రైతుల ప్రతిఘటన జాస్తిగావుండడంవల్ల మేజిస్ట్రేటు తన పనిని పూర్తి చేసుకుండానే తిరిగి వెళ్లిపోవలసివచ్చింది. 147, 353 వ పి. పి. సెక్షనుల క్రింద కేసులు రిజిస్టరు చేసినారు. మర్నాడు ఇంకా విచారించినారు. కట్టెలుకొట్టిన విషయమై తాలూకా మేజిస్ట్రేటు, డిప్యూటి సూపరింటెండెంటు, టెక్కలి తాలూకా మేజిస్ట్రేటులతో సమాలోచనలు జరిపి, అక్రమంగా కట్టెలుకొట్టిన రైతులను అరెస్టుచేయాలని తీర్మానించుకున్నారు అని చెప్పి తర్వాత కాల్పులవరకు జరిగిన సంగతిని వివరించినారు. కాల్పులవల్ల 5 గురు మరణించారని చెప్పినారు.

సాక్షులు:

సోంపేట తాలూకా మేజిస్ట్రేటు, చికాకోలు జాయింటు మేజిస్ట్రేటు, చికాకోలు పోలీసు డిప్యూటీసూపరింటెండెంటు పి. మునిలాల్ గార్ల సాక్ష్యములు పూర్తయినవి.

క్రాసు పరీక్షలో సోంపేట తాలూకా మేజిస్ట్రేటు యిట్లా చెప్పినాడు: కొలదికాలం క్రిందటివరకు, మందసా ఎస్టేటు కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సు క్రింద వుండినది. రైతులకు, ఎస్టేటువారికి అంతకు ముందుండిన సంబంధం తనకు తెలియదు. కొన్ని జప్తులు జరిపేదానికి పోలీసు సహాయం అవసరమైనది. ఆ సందర్భంలో నేనుకూడ వెళ్లడం తటస్థించింది. రిస్తులను అధికంగా వసూలుచేస్తున్నారని రైతులప్పుడు ఫిర్యాదులుచేసినారు. కాల్పులైన తర్వాత రైతులు సర్కారుకు ఒక అర్జీ పెట్టుకున్నారు. దానిని విచారించడానికి నన్ను పంపినారు. నేను మొట్టమొదట పర్యాయం రాజమణిపురం వెళ్లేటప్పుడు, నా వెంట నల్లరైదుగురు వుద్యోగులే, కట్టెలను గుర్తుపట్టడానికి వచ్చారు. పిలిచి పిలవడంతోటే మొదటి ఏడుగురు ముద్దాయిలువచ్చారు. వారిని పోలీసు డిప్యూటి సూపరింటెండెంటు అరెస్టుచేసినాడు. వాళ్ల చేతులకు బేడీలు వేసినప్పుడు, రభసా రేమీ రాలేదు. అరెస్టులో వున్నవారిని తప్పించడానికి వచ్చిన 50, 60 మందిలో ముద్దాయిలలో ఒకరైనా వున్నదీ లేనిదీ నేను చెప్పలేను. తప్పించుకోపోయిన ఏడుగురిని రెండోసారి అరెస్టు చేసినప్పుడుకూడ యేమీ యిబ్బందిని నేను గుర్తించలేను. అధికారులను వెంబడించిన జనం 5 లేక 6 వందలు. వారిలో కొద్దిమందివద్దనే కర్రలువున్నాయి. అరెస్టయినవారిని ఏమరయినా లేకుండా, కదుపలచేసినట్లో, ఏరిగాదా లేకుండా పోయిందేమో! అయినా నేను గట్టిగాచెప్పలేను. వ్యక్తిగత భూమినుమీది విధులల చెప్పవలసివస్తెగా ఎవరైనా సూచించారేమో నాకు తెలియదు.

ఇందిరావారి "ఇల్లాలు"లో కాంచనమాల.

సముద్రముపై భారతీయుల ఇబ్బందులు.

సముద్రముపై భారతీయులు మిక్కిలి ఇబ్బందిపడుచున్నారు. ఇటీవల డర్బాన్ లో (ఆఫ్రికా) ఒక నావలో నుండిన భారతీయులను అరెస్టుచేసి ఆప్రభుత్వమువారు జైలులో పెట్టారు. ఇది కేవలము ఘోరమని తెలియచేసినా, వలసలోయున్న భారతకార్మికుల లీగువారు అన్యాయమయిన కురూపిగారు ఒక స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. దానిసారాంశం ఇది.

భూలోవానియొక్క నేన సామ్రాజ్యభుస్థితికి అత్యవసరమైనయున్న ఇట్టిసంబంధ స్థితిలో వారిని హీనంగా చూడడం కూడదు... వారిని స్వలాభాలకోసం వినియోగించి కష్టపెట్టడం యోగ్యము కాదు. ఓడ ప్రయాణికులపట్ల చూపు ఘోర విరాదరణను గురించి ప్రభుత్వంతెగువర్యను తీసికోవడం అత్యవసరం. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతదేశమువారు ఏజంటు జనరలుగారు ఈదౌర్భాగ్యుల విషయమై ఏమీ చర్యను తీసికొన్నట్లు కన్పించదు. ఇండియా ప్రభుత్వం ఈవిషయమై శ్రద్ధ వహించవలెను. రేపు అక్టోబరు మాసములోవచ్చు దక్షిణాఫ్రికా డెలిగేట్లతో ఈవిషయం చర్చించి ఇకముందు భారతీయులకు సముద్రముపై ఏలాటి ఇబ్బందులు కలుగకుండా చేయవలయును.

విభజించి పాలించే పద్ధతి.

సర్దారు పటేలు నిరసనము.

అహమ్మదాబాదులో సెప్టెంబరు తే 9 దీన బహిరంగసభలో ఉపన్యసిస్తూ సర్దారు వల్లభాయి పటేలుగారిట్లు అన్నారు.

కాంగ్రెసు కోరిన సమంజసమైన కోర్కెను బ్రిటను అంగీకరించలేదు. మన దేశీయులను విభజించి పాలించే పద్ధతిని బ్రిటను వదలిపెట్టలేదు. హిందూముస్లిం సఖ్యతకోసం, కాంగ్రెసు సంస్థకంటె ఆతురపడే వారెవ్వరున్నారు? ముస్లిం లీగును, హిందూసభను, ఇంకా కాంగ్రెసు ప్రతిపక్షులను సైతం ఆహ్వానించిన తన కార్యసంఘంలో స్థానాలు నింపుకోరంటే నింపుకోనియుండి. బ్రిటిషుప్రభుత్వం మనమాటను వినకుండా, చేతనా దానితేస్తే, మనత్రోవకూడా మనకు తెలిసేవున్నది. మళ్లీ దేశమంతా గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వంక్రింద ఒకటై ముందుకు సాగిపోతుంది.

కాఫీ
ఎక్కువగా త్రాగండి.

ఒక కప్పు మంచి కాఫీ బుద్ధిని స్వచ్ఛపరచి, చురుకుదనమును కలిగించును.
నరసూస్ కమ్మదనము అంతటను ఆదరింపబడుచున్నది.
నరసూస్ కాఫీ
నరసూస్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ కంపెనీ, సేలం.
దక్షిణ ఇండియా అంతటను బ్రాంచీలు కలవు.
కామ్యమైనది కమ్మదనము.
TO.N.5

అత్యద్భుత శక్తిగల స్పెషల్ యంత్రము

(1) వశీకరణ యంత్రము:- నీవు కోరిన ఎవరుగాని, స్నేహితుడుగాని, విరోధిగాని, పురుషుడుగాని, లేక స్త్రీగాని, ఎంత కఠినులైనను, గర్వము కలవారైనను వశులగుదురు. వెండి తాయెత్తు రు 2—8—0; బంగారు తాయెత్తు 7-8-0, రాగితాయెత్తు 1-8-0.

(2) లక్ష్మీయంత్రము:- దుష్ట గ్రహపీడన తొలగించి నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగము, ఉద్యోగులకు ప్రమోషను కల్గించును. వ్యాపారలాభము, పరీక్షలు, కోర్టువ్యవహారము, లాటరీ, మొదలగువానిలో విజయంకలిగించి అదృష్టవంతులుగ చేయును. రాగితాయెత్తు 1.8.0 వెండి తాయెత్తు 2.8.0, బంగారుతాయెత్తు 7.8.0.

హితైషి కార్యాలయం,
నెం 100 వాజీద్‌పూర్, ఏకాంగర్ సరాయి
(పోస్టు పాట్నా)

సినీమా —— 4

మన ప్రేక్షకులు-పత్రికలు

—భరద్వాజుడు—

ఈ రెంటిని ఒకే అయిటం క్రింద వ్రాయడానికి కారణముంది. ప్రేక్షకులకు టాకీలకు ఎంత సంబంధముందో! పత్రికలకువాటికి అంతే సంబంధమువుంది గనుక, ప్రేక్షకులు చూచివచ్చి తెలిపిన వారితో చెప్పడం మూలంగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. పత్రికలు వ్రాతలమూలంగా చాలా వూళ్లల్లో ప్రచారం చేస్తున్నాయి. ప్రేక్షకుల రుచులలో అభిప్రాయాలలో ఏంత భేదముంటున్నదో సంపాదకుల వ్రాతల్లో గూడా అంత భేదముంటున్నది. రుచి భేదముండడం సహజంఅయితే యిందు శోచనీయమైన విషయమేమిటంటే, సంపాదకులు తమ భాద్యతల నెరుగకుండా వ్రాసే వ్రాతలు ప్రేక్షకులలో విద్యావంతులు, విద్యాహీనులు నానావిధ రుచులవారుంటున్నారు. ఒక ఫిలుమునుచూచిన పిమ్మట వారివారి యోగ్యతకొద్దీ విమర్శిస్తుంటారు. ప్రేక్షకులు- ప్రేక్షకులంతగా వారి శాస్త్రతల నెరుగకపోవచ్చు యీకారణాలచేత అయితే ఒకపత్రిక యీ సాకు చెప్పి తప్పించుకోజాలదు. ఏలనంటే పత్రికా సంపాదకులుగాని, పత్రిక తరఫున విమర్శలు వ్రాసేవారుకాని, మంచి విద్యావంతులుగాను, ఒక్కొక్క విషయమును తను వ్రాసే విషయమును విపులంగా తెలిపిన వాడుగాను వుండాలనిన్నీ లోకంలో నమ్మకం. సినిమాటాకీలను పత్రికల తరఫున విమర్శించేవారికి యీకళలలో కొంతపరిచయముండడం ధర్మం. వీరికి చెక్కుచుర్రాగా తెలిసుండాల్ననికాదు. ఒక ఫిలిమనేది యేలావుండాలి? ఏలావుంటే సకలజన సమ్మతమౌతుంది? ఏలావుంటే కళాసేవ కూడా చేసిందౌతుంది? అనే విషయాలతోపాటు, మంచి వున్నతమైన అభిప్రాయాలు, రుచులు కలవారుగా వుండాలి యీవిమర్శకులు, అయితే ప్రస్తుతం మన పత్రికలలో విమర్శలు వ్రాసేవారు చిటాలు చేతబూని బయలుదేరుతున్నారు తప్ప. తెన్నెందుకు వీరవిధులను వీరంతగౌరవంగా నెరవేర్చుకోలేక పోయినా తమ తెలివి తక్కువతనాన్ని విమర్శలమూలంగా వెల్లడించుకోకుండావుంటే తాము సంబంధపడివుండే పత్రికల గౌరవాన్ని కాపాడిన వారౌతారు.

హాలివుడ్ ఫిలిములలో తప్పులులేవు? అమెరికాలో తయారయ్యే వాటిలో ఎన్ని పేరు పొందడం, ఎన్ని దెబ్బతినడం మీకు తెలుసు? నూటికి రెండు మూడోగదు నష్టకానులో పడకం? ఏ పదో కండో తరగతికి చేరుతున్నాయి. మరో పదో, పదిహేనో చాలా సుమారనిపించుకొంటున్నాయి. మిగతవన్నీ వచ్చిపోయటంకూడ తేలకుండా వుంటున్నాయి. మన ఫిలిములను విమర్శించే కొందరు ప్రముఖులు కొంత పేరుపొందిన యింగ్లీషు టాకీలను వాలుగ్గదింటిని చూచి వాటిని స్టాండర్డుగా చేసుకొని మన 'మూడుకాసుల' ఫిలిములను విమర్శించడం రాజాను చూచినకంట మొగుణ్ణిమూస్తే మొట్టబుద్ధౌతుంటట. ఈస్టాండర్డుతో మనటాకీలనువిమర్శించ దానికి ప్రాణముంటే తుక్కుగిరి పోతుంది, ఈలా చెయ్యడం న్యాయమా, ధర్మమా? ఇంగ్లీషుఫిలిములమార్కెట్టెంతది? వారికుండే తారాగణంవంటిది మనకుందా? వారి ఆచారాలూ మర్యాదలు మనకు సరిపడతాయా? మన ఫిలిములకు వయస్సెంత? వారికుండే మెషినరీ యితర సౌకర్యాలు మనకున్నాయా? ఈ విషయాన్ని ఆలోచించొద్దూ? ఇంతటికీ హిందీ ఫిలిములకుండే మార్కెట్టు మనకులేదుగా! హిందీలో ఒకలక్షరూపాయలు ఖర్చుచేసి ఒకచాలా సుమారైన టాకీని తయారుచేసినా, దేశంలో వుండే అన్ని సినిమాలలోను హిందీఫిలిములు చూపబడుతున్నాయి గనుక సినిమా 1 కి రూ 250 లు చొప్పునవసూలైనా ఆఫిలింయొక్క అసలు వడ్డీతో సహా ఒక యేడాదిలోగా యెత్తైయ్యవచ్చు. ఈవిధంగా మన తెలుగు టాకీలకు ఎన్ని సినిమాలున్నవో చూచి లెక్కచూసుకోనిచూడండి. ఎంత అథమంగాచేసినా ఏ ఫిలిముకుగాని, అరవై వేలకులోగా తయారు కాదుగదా? కాన ప్రేక్షకులుగాని, పత్రికలుగాని, యీవిషయాలన్నింటిని గమనించి మాట్లాడితే తెలివిగాను కొంత ప్రోత్సాహకరంగాను వుంటుంది.

మన దేశంలో యీపరిశ్రమ యింకా బాల్యావస్థలోనే వున్నది. ఇంతా నాలుగైదు యేండ్లనుంచేగా మనవారికి టాకీలలో రుచికలిగి ఫిలిములంటే ఏవి? అవి ఏలా తయారౌతున్నాయి? అనే విషయాలను తెలుసుకోడం, వాటిలో లాభముందని దూకడమున్నూ మిగత రాజధాను

వై. వి. రావుగారు

లలో యీ టాకీబిడ్డ కొంత త్వరగా పెరిగింది. మనరాజధానిలో ఒకమాటు అజీర్ణంచేత, మరొకమాటు పోతపాలు దోషంచేత దానికి శిశుపోషణ తెలియక పోవడంచేత యీడ్చుకుంటున్నాది. ఇప్పుడిప్పుడు కొంచం సాంఘిక ఫిలిములనే నేచరు క్యూరుకు లోనై ప్రాణభయం లేదనిపిస్తున్నాది. ఏమైనా మనది బీదయింటిబిడ్డ. ఏలనంటే మన టాకీలనుచూపే ఫిలిములు కొద్ది. అయినా కుశ్రంగావుండే హితమైన పదార్థాలను భోంచేస్తు తృప్తి అనే దివ్యౌషధంవల్ల అతిర్గకారణాలనూ నిర్మూలిస్తు బీదబిడ్డయినా ఆరోగ్యంగాను అందంగాను పెరిగి పెద్దది గావచ్చు. ఈలా పెరగాల్నంటే నేను మొదటి రెండు వ్యాసాల్లో వ్రాసిన రకం మన ప్రొడ్యూసర్లు, మన డైరెక్టర్లు అనే డౌపధ్యాలు పోవాలి. పరిస్థితు లీలావున్నా మనఫిలిములలో కొన్ని నిజంగా చూచి ఆనందించదగినవిగానే ఇటీవల వెలువడుతున్నాయి. ఇట్టి విషమ పరిస్థితులలో తయారయ్యే ఫిలిములలో తప్పులకంటే ఒప్పులే మెజారిటీగా వుంటే మనం ప్రోత్సహించడం మన కర్తవ్యమని నామతం. తప్పనేది మనుష్యనైజంకదూ! అయా తప్పుల్లో సహింపదగినవి, సహింపదగనివి వుంటుంటాయి. సహింపదగనివంటే విపరీత రసాభాసాలు, గౌరవమైనవారు చూడరాని సీనులువుంటే, అలాంటి ఫిలిములను తప్పక ఖండించవలసిందే. అలాంటి అభాసాలతోబాటు మంచి అంశములుంటే వాటిని పొగిడి వ్రాయడంకూడ కర్తవ్యమే. సహింపదగిన తప్పులను వూరక ఎత్తిచూపి తీసేయాలు.

కొంతకాలంక్రింద వైటపడిన ఒక తెలుగు టాకీయొక్క ఆఖరుభాగంలో ఒకట్రిక్ సీనును గురించి విమర్శకులకు వాద ప్రతివాదాలు యిదే పత్రికలో జరిగాయి. ఒకరు ఆసీను Back Projection వల్ల తీయబడ్డదని వ్రాశారు. ఈవసీను యొక్క విమర్శకరిని యితని కేమయోతెలియలేకపోయినా తెలిసినా గ్రహింపకుండాముని రాయలు చేస్తున్నారనుకొని వూరకున్నా. వెంటనే ఈవను ఖండిస్తూ మరో మహానుభావుడు వ్రాశాడు. "అది Over Lapping కాని, Back projection కాదు. Back projection మన దేశంలోనే లేదు" అని. ఈవగారు మొదటి వాక్యంతో నిలుపుకోనుంటే యీనను కొంచెం తెలుసుననుకోనుండేవాణ్ని. అయితే పాపం లోకకంటాలక ఆ రెండోవాక్యంతో తన విలువ తెలియబరుచుకున్నాడు. తనకు తెలిసిన విషయాలలో యింత లోతుకిగనె తనఅవ్యక్తతను వెల్లడి చేసుకోకపోతే యెంతబాగుండేది. ఆసీను చూచేదు కేలావుణ్ణింతో వ్రాస్తేచాలదు. తమకు తెలీనిసంగతులలో తెలిసినవారిలాగు ప్రవేశించడం అధికప్రసంగమనికదూ పెద్దలనేది.

నిన్నటి మా వానికి దీక్షితులవారు వందేమాతరాన్ని గురించి వ్రాస్తు తప్పులనే చూపారుగాని, ఒప్పులమాటే యెత్తలా. ఆఫిలిములో వాటికంటికి గుణాలే కనిపించలేదా! లేక కనిపించవా! ఇంతవరకు యీ వందేమాతరాన్ని ఒక డజనైనా విమర్శలొచ్చాయి. అందుట్లో ఒక దీక్షితులవారి వ్రాతతప్ప మిగతవన్నీ ఆఫిలిమును జాస్తిగా శ్లాఘించే వ్రాయబడివున్నాయి. అయితే తప్పులునవికూడ బహులోకికంగా చూపబడివున్నాయి. మన దీక్షితులవారు మాత్రం గుణాలనేల హెచ్చరించుకోలేదో తెలియకున్నది. అందరూ కట్టేవారే అయితే పొగిడేవారూ వుండవలదా అనో లేక తప్పచేసుకోవడమే. వీరికి దీక్షో తెలుసుకో గోరుతాను.

పోయినరోజు ఒక కంపెనీ విషయమై ప్రహసనాలు, ఏకాంకికలూ ప్రచారానికి బయలుదేరాయి. వాట్లలో ఎక్కడచూచినా క్రోధం, యీర్ష్య, మొదలైన గుణాలే ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. అవ్రాసినవారిని అకంపెనీలో చేర్చుకోక పోవడమో, లేక వారు కొంత కొట్టుకోతిందామని చూస్తే వలోకదు మధ్యలో జొరబడి సాగనివ్వక పోవడమో యీలాంటిదేదో ఆ ప్రహసనాలు, నాటకాలు పుట్టుటకు కారణమని చెప్పక నే తెలుస్తుంది. అవతలకొంత సి. ఐ. డి. పనిచేసి చూస్తే పై కారణాలే నిజమనికూడా తేలింది. యీలా వ్రాశేవారు. మూర్ఖులైతే అచ్చువేసే పత్రికల నేమనాలో మీరే తీర్మానించండి

మరికొన్ని సందర్భాల్లో ఒక ఫిలింతీసేందుకు వలుగురు నటుల్ని ఏర్పాటుచేసుకోడంతోటే ఆ తయారుగాబోయ్యే ఫిలింప్రపంచాన్నే తలక్రిందులు చేసేస్తుంగని వ్రాశేవారు. లేకపోతే అది శుశలేమండా పోతుందని వ్రాశేవారున్నారు. పిగం తోస్కులా, పుట్టకముందే పేరుపెట్టడం మాధ్యం కదూ? యిందుట్లో తెల్లవాతంట్లా బాగా వ్రాశేవారు కావలసిన వాగనిన్ని, ఖండించేవారు. విశోధులనిన్నీ. యీలాంటి విషయాలలో పత్రికలకు పార్టీస్పిరిటు వుండొచ్చువా? పైగా తెరమీద కొంత తీరుగా కనబడే నటీమణుల యిండ్లల్లో కొన్నిపత్రికల ప్రతినిధులప్పుడప్పుడు కనబడుతుంటారంటనే కారణమేమో?

ఇక ప్రేక్షకులుచేసే కారణంలేని నిరర్థ ప్రచారాలు కొన్నున్నాయి. ఎప్పుడైనా ఏ కంపెనీవారైనా ఖర్చుననిస్తే పూటంగు మాడాల్నసే ఆశతో వర్తేరు. ఏగంటో గంటున్నరో వుండి ఏ నాలుగైదుపాట్లు చూచివచ్చేది. అందు ఏదో ఒకటి తనకు నచ్చకపోయ్యేనరికి ఆఫిలిం ఏడిసినట్లుండని బయటికొచ్చి ప్రచారం మొదలెట్టైన యీలాంటి ప్రచారాలు అయా కంపెనీలలో వుండే నటులుగూడా కొంతమందిచేయడం నాకు తెలుసు. ఇది తిన్నయింటికే వాసాలు లెక్కించడం. సాధారణంగా ఫిలిమునంతా ఎడిటుచేసి చూచేంతవరకు జనులు దాన్నేలా ఆహ్వానిస్తారో తెలుసుకోవడం డైరెక్టర్లకే కష్టం. అతనికే అందులోని లోపాలు యెప్పుడూ కనబడుతూనే వుంటాయి. ఇందుట్లో వీలున్నవాటిని దిద్దుతాడు. కారణాంతరాలచేత కొన్నిటిని దిద్దడానికి వీల్లేకపోలాగే వదిలెయ్యడం కద్దు. ఈలా వదలబడేవి సాధారణంగా ప్రేక్షకులు తప్పులని తెలుసుకోలేనివిగా వుంటుంటాయి. డైరెక్టరు వాటిని బయట చెప్పుకోడుకదా. కనుక అవి మాయమౌతుంటాయి. అతిప్పుతోగూడ వుండే ఒక గుణవిశేషంచేత మరిపోతూమా వుంటాయి. ఇందుకు నిన్నటి నరసింహారావుల వందేమాతరం విమర్శలో ఒక నిదర్శనంవుంది. దర్శకత్వంలో అయనకు తోచిన యోచనలలో 3 వ నెంబరుక్రింద యీలా వ్రాసివున్నారు.

వర్షం వచ్చినప్పుడు రఘు, జయయింటిలోనికి పోయినపిదప అద్దంవెనుక సిల్‌హవుట్ గా కనబడినవారి నాయులుగల సీను యీపాటునిండా బాగావుండింది అనిగూడా వ్రాశారు. ఇందులోని ఫోటోగ్రఫీయొక్క శ్రేష్టతచేత తప్ప వారికి అగపడలేదు ఇందులోని తప్పేమో చెప్తాను వినండి. మొదట వాన రావడంతోటే రఘు జయలు యింటిలోకి వెళ్ళినా వానకిమాత్రం యింకా తోటలోనే వున్నది. పైనిచెప్పిన దృశ్యాన్ని చూచి కదుపుమండించుకోనిన పిమ్మట ఆమె ఆ తోటు వదిలింది. ఈపాటు తీయటం రఘూ, జయలు మేడమీది అద్దాలకిటికి ముందున్నట్లు చూపెట్టారు. సిల్‌హవుటనేది క్యామెరాకున్నూ వెలుతురుకున్నూ సరిగా మధ్య నటునివుంచి తీసే ఫోటో. రాత్రి బయట మబ్బువేసి వానకురుస్తున్నాది. ఎంత వెన్నెల దినమైనా మబ్బువేసిన పిదప వెలుతురు మరిపోయుండికద. ఇక యీపాటులో యింటిలో వెలుగున్నట్లున్ను, బయట లేనట్లున్ను క్యామరాకు నటులకూ మధ్య కిటికీయున్నట్లున్ను, ఆ కిటికీకలుపుల చట్టాలనీడలు ఆ నటులపైన కొంచెంగా పడుతున్నట్లున్ను తీయబడివుంటే క్రింద తోటలోనుంచి జానకి కనబడే దృశ్యంలాగ వుండి యుండును. మరిది ఫిలిములో వుండేదేలాగు? జానకి నటులకుమధ్య కిటికేలేదు. నటులకవతల ఒక అద్దాల కిటికి కనబడుతున్నాది. ఆకిటికీ కవతల భాగంలో (అదిబయట వెలుగున్నట్లూహ) తెలియదు, యీనటులను సిల్‌హవుట్ గా చూపగలంత వెలుగున్నట్లు కనబడుతూంది. నాటకీకన్ని ఇంటిలోపలవుండే నటులకున్నూ, ఏలాంటి తెరువబడియుండే కిటికీ కాని, నాకిటికాని చూపెట్టబడి యుండలేదు. యీలాంటి పాట్ల లోనే పాటును ఎస్టాబ్లిష్ చేసేందుకుగాను ఏ తెరువబడినకిటికీనో లేక నాకిటినో లేదా నాకు వరిండాలో వున్నట్లుగా చూపాల్నమనంటే వరిండా అనిచూచేవారు ఎంతభాగంకెంటలోకి తీసుకురావాల్నో అంతయుపాటులో చూపెట్టడం జరుగుతుంది. ఇందుట్లో కెమెరామేన్ సిల్‌హవుట్ను చూపెట్టాల్నని చూపెట్టినట్లుందేకాని, పాటును ఎస్టాబ్లిష్ చేసేందుకేం చెయ్యాల్నో అదివారు చెయ్యలా. నరసింహారావుగారిక ఫోటోగ్రఫీ అసందర్భంలో బాగుంటేటప్పటికి యీ తప్పు తోచలేదు. ప్రేక్షకులు తెలుసుకోలేని తప్పులంటేనే అవియీలాంటివే. యీలాంటి వాటినే డైరెక్టర్లు దిద్దుకోకుండ వదిలేస్తుంటారు కారణాంతరాలచేత.

ఏమిటిది! రాతప్ప వందేమాతరం విమర్శలింతలో పడ్డాను. అయినా ఫరవాలేదు. సినిమా

తరువాత 12.వ పేజీలో—

ఏకాంకిక

"ప్రతిజ్ఞ"

బందుచోడే లక్ష్మణరావు,
(వ్యాసపారస్వత సమితి)

పూర్వకథ:— తురుష్క సైన్యాలు గనోరును ముట్టడించి, మహారాజును అన్యాయముగా చంపుదురు. రాణి అంతఃపురమునుంచి రావలసిన ముతో యుద్ధభూమికివచ్చి మృత్యువాతనుబడి యున్న భర్తను కలుసుకొని - ఆతని చేతిలోని - కత్తిని తీసుకొని, శత్రువులను హతమార్చెదనని ప్రతినబట్టి, తన సైన్యాన్ని పురికొల్పుతూ; యువకులతో యుద్ధము చేయును. విధి ప్రతికూలమైనందును, తురుష్కుల గెలుపొంది రాణి, తనదాసీ జనముతో పారిపోయి - యమునానది ప్రక్కన వున్న తన మహలులో దాక్కొనును. తురుష్క నాయకుడైన, సర్దారు - రణభూమిలో రాణి యొక్క ప్రతిభ పాటవాలకు, ఆశ్చర్యపడి, ఆమె సౌందర్యానికి దాసుడై మోహించును.

★

(అంతఃపురములో రాణి, పాన్పుమీద విచారంగా కూర్చొని వుంటుంది. ద్వారము దగ్గర యిద్దరు పరిచారికలు విమ్మెత్తులతో పహారాయిస్తూవుంటారు. తన వియోగంవల్ల ముకుళింపబడివున్న పద్మాలను బాలభానుడు తన లేత కిరణాలతో లాలించి వికసింప చేస్తుంటాడు)

రాణి

- ఘోరం - అమానుష కృత్యం - అధర్మయుద్ధం - కాక పోతే, వీరాధివీరులైన, మహారాష్ట్రులు తురుష్కుల చేతులలో హతమౌతారా?- చిరకాలంనుంచి మా ఆధీనంలోవున్న ఈ సామ్రాజ్యం, యీనాటికి కరకు తురకలపాల్వడీనం అయిందే?...యిదీ, సహింపలేనిది-దీనికి... ప్రతిఫలం?....అబలను, రౌరాధాన యోధులు, ప్రతిఘటించి, వారి అమానుష కృత్యానికి, అహుతికాగా, అబలను... (నిట్టూర్పు విడచి, లేచి పచారుచేస్తూ దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ వుంటుంది)

పరిచారిక

(ప్రవేశించి, నమస్కరించి) మహారాణీ! తమ దర్శనం కోసం ఒక సేవకుడు ఎదురుచూస్తున్నాడు.

రాణి

ఎవరు?—

పరిచా

అమ్మా! సర్దారుదగ్గర్నుంచివచ్చాట్ట.

రాణి

వెంటనే పంపు.!

పరిచా

వెళ్ళి సేవకునితో వస్తుంది)

సేవకుడు

(వంగిసలాముచేస్తూ) రాణీ సాహెబ్ కో ఆప్.

రాణి

ఎవరునువ్వు?,- ఎందుకు?-

సేవకుడు

సర్దార్ సాహెబ్ పంపగా- ఖబర్ తీసుకొచ్చాం (అంగీజేబునుంచి వుత్తరం తీసియిస్తాడు)

రాణి

(ఆతురతగా అందుకొని మడతలు విప్పుతూ పంతోషంగా) నేనుకూడా,- దీని కోసమే ఎదురుచూస్తున్నాను. దీన్ని సర్దారుగారే స్వయంగా వ్రాశారా?

సేవ

జీహా—

రాణి

జయామయులు- నీ పేరు?—

సేవ

మహబత్ ఖాన్—

రాణి

(వ్రాయబడిన దానికి జవాబువ్రాసి) దీన్ని వారికి అందిజేయి,- జాగ్రత్త సుమా? అనినిష్క్రమిస్తాను)

సేవ

జీహుకుం (అని నిష్క్రమిస్తాడు)

రాణి

(అటు యిటు తిరిగిచూచి) ఎవరక్కడ?-

పరిచారిక

(ప్రవేశించి నమస్కరించి అమ్మా!

రాణి

శాంతిని, పిలు!!

పరిచా

(వెళ్లి శాంతిని తీసుకొని వస్తుంది)

శాంతి

(నమస్కరించి) మహారాణీకీ......

రాణి

చాలుచాగత్త- అటుకూర్చో!

శాంతి

(కూర్చొని రాణీగారి ఆజ్ఞకోసం ఎదురు చూస్తుంది)

రాణి

శాంతీ!- సర్దారు తెలుసా?-

శాంతి

(ఆశ్చర్యంగా ఏం?- యుద్ధంలో మిమ్మల్ని కోన్నవాడేగా?-

రాణి

(జాననట్టు తలూపి) అతనే

శాంతి

అయితే?-

రాణి

నీకనీ,- చెబుతున్నా...

శాంతి

క్షమించాలి మనం అనుకున్నట్టు జరిగిందా?

రాణి

కాదు, జాబు—

శాంతి

ఏమని?

రాణి

...హృదయ, నిర్ఘేదకమైంది.

శాంతి

దుర్మార్గుడు (అని కోపముతో, కేడినిట్టూర్పు విడుస్తుంది)

రాణి

సహింపరాని సందేశం—

శాంతి

(ఆసక్తిగా) ఏమిటో, కోరికను?-

రాణి

శాంతీ! మహాక్షత్రియవంశంలో పుట్టిన, నన్ను- ఆ తుచ్ఛుడు జాబులో... "కాఫరుడైన హిందువును, చేబట్టి- నీహృదయకుసుమాన్ని చేతులారా నలుపుకున్నావు - యిప్పటికైనా, నన్ను..." — ఆసంగతి చెప్పలేనే—

శాంతి

(కోపముగా ఆలోచనచేస్తూ) సరే, దానికి జవాబు?-

రాణి

విధిలేక,- (అని రహస్యంగా చెవులో చెబుతుంది)

శాంతి

(ఆలోచించి) మంచిపని.

రాణి

శాంతీ! నీవు.............

శాంతి

అమ్మా! సంసిద్ధంగా వున్నాను సంశయింపక.......

రాణి

వారు కరకు తురకలు. ఏమాత్రం.........

శాంతి

ప్రాణం తల్లీ! అసహాయులం- అంతకంటే, యింకేం చెయ్యగలం?

పరిచారిక

(ప్రవేశించి) అమ్మా! పూజా ద్రవ్యాలు సంసిద్ధమైనై.

(యిరువురూ, పూజామందిరానికి వెళ్లుదురు)

(తెరపడును)

★

రంగం 2.

(గనోరుకోటలోని అందమైనగది. సోఫాలూ మంచి పరుపులూముఖమల్ తలదిండ్లూ, పరిచిన పాన్పు లుంటాయి. మహమ్మదీయరాజుల చిత్రపటాలు గోడలకూ వ్రేలాడబడి వుంటాయి, ఒక మూలనున్న వెండి కుంపటినుంచి సాంబ్రాణిధూపం, సెలువడి సువాసన గలిగిస్తూవుంటుంది. సర్దారు, దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ, గవాక్షందగ్గర, పచారు చేస్తుంటాడు. బైట యిద్దరు సేవకులు పహారా యిస్తుంటారు.)

సర్దారు.

యింతవరకుయుందు, దండెత్తివచ్చి, అపారమైన సైన్యాన్ని నష్టపడ్డాను. అర్ధరాత్రివేళ, శిబిరాలు వదలి, పారిపోవలసి వచ్చిందికూడాను. మహారాష్ట్రులనుకూడా,- పారిపోయంతలో,- కాకపోతే, హఠాత్తుగా ముట్టడించి వచ్చటికి ఈ చిన్నరాజ్యాన్ని గెలువలేకపోయాం......హరి - హరపాటు...యిది కుంటేటి పిల్లకాదు..., క్షాత్రపు పిల్ల. ఆ వ్యాయమతు - వాళ్ల వ్యాయమే, వాళ్లను- అతిపాతాళానికి అణచివేస్తుంది పాపం అప్పుడు మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యం, యిప్పుడు మహమ్మదీయ సామ్రాజ్యం (అని అట్టహాసంగా, నవ్వి) ఆకలిగొన్న సింహం, కుంటేటి పిల్లను కబళించడం, లెక్కా? యమా?- రాణీ, జాబుల్లో రెండు నెలలు గడువు కోరింది. గడువుకూడా, దాటిపోవస్తుందే?- యింతవరకూ, సమాధానం యివ్వకపోవడం,- కారణమేమై వుంటుంది? యిదీ ఆలోచించవలసిన విషయమే! (అని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ, వుంటాడు)

భటుడు

జనాబ్! ఆప్ కే - దర్శనకే లియే, ఏక్ జౌరత్ ఆయాహై!

సర్దారు

వెంటనే, లోనికిపంపు

భటుడు

(నిష్క్రమిస్తాడు)

శాంతి

(ఒక వెండిపళ్ళెంలో, మధుపర్కాలూ, రత్నాలహారాలూ, సుగంధ ద్రవ్యాలూ మొదలైన విలువగల వస్తువులు పట్టుకొనివచ్చి, నిలుచొని సలాము చేస్తుంది.)

సర్దా

(ఎదురువున్న ఆసనంచూపి) కూర్చో!

శాంతి

క్షమించాలి (పళ్లెము ఎదుటపెట్టి) నా, రాణీగారు పంపారు (అని పొద్దునున్నచీటి తీసి యిస్తుంది.)

సర్దారు

(ఆతురతగా, అందుకొని నీ పేరవు?

శాంతి

నేను, వారిముఖ్యపరిచారికను

సర్దారు

అయితే, రాణీగారు వస్తున్నారా?-

శాంతి

మిమ్మల్ని యుద్ధంలో చూచినప్పటినుంచి, మిమ్మునుగురించే పలవరిస్తూవుంటారు- నిద్రలో సహితం......

సర్దారు

(ఆశ్చర్యపంతోషాలతో) ఆ నిజమేనా?-

శాంతి

అవునుప్రభూ!

సర్దారు

(ఆనందంతో తన మెడనున్న రత్నాలహారం తీసియిస్తూ) నీ పేరు?-

శాంతి

శాంతి. (అందుకొని వంగి సలాములుచేస్తూ, వెనక్కి- అడుగులు వేసుకుంటూ, వెళ్లిపోతుంది

సర్దారు

మహారాణి, నన్ను గురించి పలవరిస్తుందా? నా, అదృష్టింపడ వాలితం (అని జాబువిప్పి చూచుకొని) నామీద ఎంతప్రేమ! (అని లేచి పచారుచేస్తూ) "విరిపూవులనూత్న పలుకోపసం, అందునమా, తనబోటి రాణికి గొప్పఅదృష్టమట" ఎంత బాగుంది ఆమెసందేశం (జాబును చూస్తూ) "మధుపర్కాలు ధరించి ఈరోజు నూతన దంపతులాగు- పండువెన్నెల్లో, ప్రేమాలింగనార్థం" ...గనోరు మహారాణి - తనకు తగిన ప్రేమించుచున్నది నాకు యీ విలువగల మధుపర్కాలనూ -రత్నాహారాలనూ, పంపించడం నాజన్మసుకృత (కిటికీనుంచి బైటకి చూస్తు) యింకా చంద్రోదయం కాలేదే? (విని) ఆది గో కోటలో నాబత్ ఖానా వాయిస్తున్నారు. (అని పళ్లెము లోని వస్తువులు చూచుకుంటూ వుంటాడు. లోక బాంధవుడు పడమటి సముద్రంలో స్నానం చేయుటానికి దిగుతూవుంటాడు)

(తెరపడును)

తొరవ 11వ పేజీలో—

వి. వెంకటసుబ్బయ్య & సన్సు
బుక్ సెల్లర్సు,
బజారు :: నెల్లూరు.
అన్నివిధాలైన స్కూలుపుస్తకాలు, ఆంధ్ర, సంస్కృత, పద్య, గద్యకావ్యాలు, నాటకాలు, నవలలు, ఖండకావ్యాలు- అన్నివిధాలైన స్టేషనరీ సామానులు- ప్రింటింగుకు పని కివచ్చే 9, 12, 14 పౌనుల రఫ్, గ్లేజు, కాకితాలు- ఇంకా - ఇంకా - మీకేంగావలసియున్నా మావద్ద సిద్ధం.

ఈజిప్టు దేశ సంక్షిప్త చరిత్ర

ఈజిప్టులోకి ఇటలీసేనలు దండు వెళ్లినవని వార్త వచ్చినది. ఇంగ్లండు యుద్ధంలో ఈజిప్టు ఎందుకు దిగవలెను? బ్రిటనుకు ఈజిప్టుకు వుండే సంబంధం ఎటువంటిది? ఈదిగువ నిచ్చిన ఈజిప్టుయొక్క సంక్షిప్త చరిత్రను చదివితే ఆ సంగతులు తెలుస్తవి.

ఈజిప్టు ఒక స్వతంత్రరాజ్యము. దీని యొక్క ఉనికి ఆఫ్రికాలో ఉత్తరపు కొసనవున్నది. మధ్యధరా సముద్రానికిది దక్షిణంగా వున్నది. దీని విస్తీర్ణము 348000 చదరపుమైళ్లు. ఈజిప్టుయొక్క జనాభా 16000000 ప్రజలందరు అరబ్బీ భాష మాట్లాడుతారు. దీనిముఖ్యపట్టణము కైరో నగరము. రాజు ఫరూక్ I. ఇతడు టర్కీలకు అల్బేనియనులకు కలిసినజాతికి చెందిన మహమ్మదాలీ వంశంలోనివాడు. ఇతనియొక్క జన్మకాలము 1920 ఫిబ్రవరి 11 వ తేది.

ఖెడీవుల పాలన.

1841 నుండి 1916 వరకూ టర్కీల పరిపాలన క్రింద వంశపారంపర్యముగా వచ్చే వైస్రాయి (ఖెడీవ్) పరిపాలిస్తూ వుండేవాడు. ఈజిప్టును 1882 లో ఈజిప్టు బ్రిటిషు సేనలచేత ఆక్రమించబడి నప్పటినుండి అది బ్రిటీషుపరిపాలనక్రిందకు వచ్చింది. 1914 లో డిసెంబరు 18 వ తేదీ ఈజిప్టు బ్రిటీషుప్రొటెక్టొరేటుక్రిందకు తీసుకోబడి ఖెడీవ్ గా వుండిన అబ్బాసహిమిలీ అనువాడు పదభ్రష్టుడుగా చేయబడెను.

సుల్తానుల హయాము.

ఇతని తర్వాత సుల్తాన్ అను బిరుదుతో హుసేన్ కెమాల్ ఖెడీవ్ అయి 1917 వరకూ పాలించెను. ఇతని తదనంతరం ఇతని సోదరుడు ఫాడ్ అధికారము స్వీకరించి 1922 లో ఈజిప్టుకు రాజయ్యెను.

స్వరాజ్యపోరాటం: ఫలితం.

ఆసమయంలో ఒక గొప్ప జాతీయోద్యమం ఈజిప్టులో ప్రారంభమాయెను. సంపూర్ణ స్వరాజ్యముకొరకు పాటుబడి కడపట 1936 సం॥ ఆగస్టు 26 తేదీ జరిగిన ఆంగ్లో ఈజిప్షియన్ సంధి ప్రకారము ఈజిప్టు ఒక స్వతంత్రరాజ్యంగా పరిగణించబడినది. ఆసంధిప్రకారము ఈజిప్టులోనున్న యావత్తు బ్రిటీషుసేనను వారు అచ్చటనుండి ఉపసంహరించుకొనిరి. కాని సూయజుకాల్వలో బ్రిటీషువారికి 10,000 మంది రక్షణ సైన్యాన్ని, 400 విమానములను ఉంచుకొనువట్లునూ, అలెగ్జాండ్రియా, పోర్టుసైదులను నౌకాకేంద్రాలుగా ఉపయోగించుకొనునట్లునూ, యుద్ధ సమయములలో సేనలను ఈజిప్టుమీదుగా నడిపించునట్లునూ, హక్కులు ఇవ్వబడినవి. బ్రిటను ఈజిప్టును రక్షిస్తానన్నది. 1936 లో ఫాడ్ రాజు మరణించుటచే యువకుడయిన ఫరూక్ I రాజ్యము నధిష్టించాడు.

ఈజిప్టునుండి ఇంగ్లండుకు పూర్వము కాపిట్యులేషను పేరిట ధనప్రవాహం పోతూ వుండినది. 1937 జరిగిన సంధిప్రకారము ఈజిప్టువారు 12 సం॥ లోగా కొన్ని వాయిదాలలోగా కొంత ధనము అంతయూ చెల్లించవలసినదిగా తీర్మానించబడెను. ఆటుతర్వాత ఈపద్ధతి రద్దుఅగును. ఇంకనూ ఈజిప్టులో నిరక్షరాస్యత 100 కి 90 పాళ్లు వుండజేవున్నది.

ఇప్పటి ఈజిప్టు రాజ్యాంగం.

1923 ఈజిప్షియన్ కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రకారం 2 సభలు ఏర్పడినవి. మొదటిది లోయరు హౌస్, రెండవది అప్పర్ హౌస్. లోయరు హౌసులో 5 సం॥ కొకసారి ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన 150 మంది సభ్యులుంటారు. అప్పర్ హౌస్‌లో 100 మంది సభ్యులుంటారు. వారిలో 60 మందని రాజు నామినేట్ చేస్తాడు. మిగత 40 మంది ఎన్నుకోబడినవారు. లోయరు హౌసకు ప్రభుత్వము జవాబుదారీని వహిస్తుంది.

ఈజిప్టులో రాజుయొక్క అసాధారణాధికారము అత్యధికమైనదని చెప్పవచ్చును.

శాంతిసమయములో నవీన పద్ధతుల మీద శిక్షణ ఇవ్వబడినట్టి సైన్యము 13000 మంది వుంటారు. వీరు ఈజిప్షియన్ సైన్యమే. సూయజు కాలువయొక్క నౌకాయానమును స్వతహాగా తన సైన్య సహాయములచే కాపాడుకొనగలగని బ్రిటిషువారు ఈజిప్టువారు కలసి నిశ్చయించి దానికి పిమ్మట కొన్నంత వరకు బ్రిటీషువారియొక్క సేనలచేత సూయజు కాలువ సంరక్షించబడును

1936 లో స్వరాజ్యము ఇచ్చినప్పటినుండీ ఈజిప్టును బ్రిటను సహ్యభావం చూపుతూవచ్చింది. బ్రిటిషు కామన్వెల్తుకు తనగ్రక్షయైన సూయజు కాల్వ ఈజిప్టులుండా పోవుటవలననే బ్రిటనుకు ఈజిప్టుమీద మిక్కిలిశ్రద్ధ. ప్రస్తుత ప్రపంచ యుద్ధము ప్రారంభం కావడంతోటే ఈజిప్టు జర్మనీతో తనకుగల బాంధవ్యాన్ని త్రెంపివేసికొన్నది. ఇటలీమీద యుద్ధాన్ని ప్రకటించినది.

"ప్రజాసేవ" నెల్లూరు

ఈలోపల "ప్రజాసేవ" పత్రిక అనివార్యములగు ఇబ్బందులవలన సక్రమముగ ప్రకటింపబడుటలేదు. రాబోవు మాసమునుండి సక్రమముగ ప్రకటింపబడునని మనవి.

ఘాలి సుబ్బరామయ్య,
సంపాదకుడు.

శ్రీసాయిబాబాగారి లక్షార్చన.

ముంగమూరువారివీధిలో అక్టోబరు 2 వ తేది నుండి 10 తేదివరకు విజయదశమి నాటివరకు, (పక్షీలో బాబాగారు మహాసమాధిని పొందిన రోజు) శ్రీ సాయిబాబాగారికి లక్షార్చనపూజ జరుగుతుంది. 11 వ రోజున బీదలకు అన్నదానం ఉదయాన, రాత్రి ఊరేగింపువుంటవి. ప్రతిరోజూ ఉభయం పదిరూపాయలవుతుంది. దాతలుగా వున్నవారు ఉభయములను స్వీకరించవచ్చును. ఈపదిరోజులు రామాయణశ్రవణం జరుగుతుంది. చందాలు నెల్లూరు, ఆచారివీధిలోని డాక్టరు టి. యస్. దాస్ గారికి పంపించేది.

శ్రీసాయిబాబాయనమః

—అర్చనా జంగ్ కమిటీ.

మోసం! ద్రోహం!! బలాత్కారం!!!

వీటి ఫలితంగా ఆమె పండు వెన్నెల ప్రేమాకాశంలో కాటుకకారు మేఘాలు గడ్డకట్టవలసిందేనా? — ఇది ఘోరం! అన్యాయం!! అమానుషం!!!

ధనంకన్న ప్రేమ ఘనమైనది 'విశ్వమోహిని'లో ఈ సత్యాన్ని చూస్తారు.

కథలో గానంలో "విశ్వమోహిని" కథనంలో అంతాక్రొత్తదనం

వర్తన: కులకర్ణి శ్రీనివాస్, బి. ఏ.
మ్యూజిక్: రామచంద్రరావు
ఆర్టు: టి. వి. యస్. శర్మ
స్టూడియో: న్యూటోన్

వివరాలకు: శ్రీ జగదీశ్ ఫిలిమ్సు, 11, ఆరమ్సురోడ్డు, కీలుపాక్, మద్రాసు.

జమీన్ రైతు

20-9-1940

మన కర్తవ్యం.

ఏమి మార్పు? నిన్న యుద్ధసన్నాహానికి సహాకారం నల్పేందుకు వెయిజూచినకాంగ్రెసు ఈవేళ యుద్ధవ్యతిరేక ప్రచార స్వాతంత్ర్యం కావాలని కోరుతుంది. ఉత్తర దక్షిణధ్రువ వ్యత్యాసం.

అవును మార్పే. పరిస్థితులు మారినందు వలన, తదనుగుణ్యంగా కాంగ్రెసు కోర్కెలుకూడా మార్పుజెందినవి.

ప్రభుత్వం కాంగ్రెసుసహకారాన్ని కోరింది. షరతులు విధించి, అవి నెరవేరితే, సహకారం చేయగలనని కాంగ్రెసు సమాధానమిచ్చింది.

వైస్రాయి, ఇండియా కార్యదర్శిగార్లు కాంగ్రెసుషరత్తులను తృణీకరించినారు. ప్రతీకారం చేయవలసి వచ్చినది. అప్ప రూపమే బొంబాయినిర్ణయము.

బొంబాయిలో కూడిన కాంగ్రెసుకమిటీ తీర్మానం, గాంధీజీ గావించిన ఉపన్యాసం యొక్క అంతరార్థమేమిటి?

ఇండియాను డొమినియనులతో సమాన ప్రతిపత్తి గలదానినిగా అంగీకరించినట్లు బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలు ప్రకటిస్తారు. కాని ఆచరణలో మాత్రం కేవల బానిస వలసగానే పరిగణిస్తారు.

యుద్ధంలోకి డొమినియను రాజ్యాలు స్వేచ్ఛగావచ్చినవి. మనదేశాన్ని అడగకుండానే, యుద్ధంలోకి బ్రిటనుదింపివేసింది. దక్షిణాఫ్రికాలో జనరలు హెర్ట్జు జాగుపార్టీ నేడుకూడ యుద్ధంలో నుండి దక్షిణాఫ్రికా విరమించుకోవాలెనని బహిరంగంగా చెప్పే స్వాతంత్ర్యాన్నికల్గియున్నది. ఐర్లండు తాటస్థ్యం వహించియున్నది.

కనుక నిజంగా ఇండియా డొమినియను రాజ్యంగానైనా వుండవలెనని బ్రిటిషువారు అభిలషిస్తే, ఇండియా ప్రజల నోళ్ళకు తాళాలు వేయడం దేనికి?

అహింసా యుతంగా ఇండియా సమస్య పరిష్కారమైతే, ఆత్రోవన్నే అందరు నడిపిస్తే, యుద్ధాలే లేకుండాపోతాయని గాంధీజీ ఆశయము.

ఇండియా స్వాతంత్ర్యం అనేదిబ్రిటిషు రాజనీతి నిఘంటువులో లేనప్పుడు, ఇండియా తానైనా జన్మహక్కైన స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించుకోనీ, దిదను స్యాయంగా ప్రవర్తించవలె. భారతీయస్వాతంత్ర్యాభిలాషి యైనయున్న కాంగ్రెసు స్వాతంత్ర్య భారతదేశం వ్యవహరించే రీతిగా, దేశీయ రాజకీయ కార్యకలాపాన్ని జరిపించవలె.

స్వాతంత్ర్య మనుభవించే దేశంయొక్క ప్రధానలక్షణం ప్రజలకు వాక్స్వాతంత్ర్య సభా స్వాతంత్ర్యాలు. ఆ ప్రాథమిక హక్కుల సంరక్షణకై పోరాడుతానని కాంగ్రెసుసంస్థ ప్రకటిస్తున్నది. సహజంగా చేయవలసిన పనేయిది. ఇందులో అసాధారణమైన సంగతేమీ లేదు.

ఈసంరంభమంతా మళ్లీ గాంధీగారి నాయకత్వాన నడుస్తుంది. కాంగ్రెసు నాయకులందరిలోకి జీవంగలవాడు, వారికి జీవంపోయగలవాడు యిప్పటికి నిస్సందేహంగా గాంధీజీ ఒక్కడే. వాళ్ళవందరిని ఏకోన్ముఖంగా ఒక్క త్రాటిమీద నడిపించగల శక్తి సంపన్నుడు గాంధీజీఒక్కడే. ఇప్పుడికి కాంగ్రెసులోని అన్నికక్షులవారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమాన్ని కొనసాగిస్తే మంచిది. వారభిలషించే సమష్టి శాసనోల్లఘనం ప్రారంభం కాకపోయినా, వ్యష్టితో మొదలైన సత్యాగ్రహం, పరిస్థితులు వినమిస్తే సమష్టిలోకి పోగలదని గాంధీజియే ప్రకటించిన సందర్భంలో వారంతా కలసివచ్చి, కాంగ్రెసు కార్యకలాపానికి సంపూర్ణసహాకారం నల్పజమే జాతీయోద్యమ విజయానికి తోడ్పడుతుందని మా విశ్వాసము.

ఇప్పటికైనా సమయం మించిపోలేదు, బ్రిటను రాజకీయచతురతను ప్రదర్శింపగలిగితే. గాంధీగారికి వైస్రాయి సరియైన సమాధానమిస్తాడా?

ఇల్లాలు.

(తంతిద్వారా)

ఇల్లాలు చిత్రం నిన్న సాగర్ టాకీస్ లో దర్శించాను. అమోఘంగా ఉంది. కొన్నిఘట్టాల్లో నాహృదయం ద్రవించిపోయిందికూడ.

—మా మద్రాసువిలేకరి.

నెల్లూరుజిల్లా జమీన్‌రైతు సంఘ కార్యవర్గ సమావేశము.

21 తేది నెల్లూరులో.

పైసమావేశము ఈనెల 21 తేది ఉదయం 9 గంటకు నెల్లూరులో జమీన్‌రైతు ఆఫీసులో జరుగును.

★

జమీందారు దొడ్ల రెంచునరసయ్యశెట్టి

అయిన జమీన్‌దారు మేము రైతులము. ఒకమాట (మా పార్లపల్లిగ్రామం దంచేయండి. ఆ మహానుభావుడు ఏలా నేర్పక తింటున్నాడో తెలుస్తుంది. రామ! రామ!! యీమహానుభావుడి చేతులో యిక మేము బ్రతకలేమయ్యా!

—పార్లపల్లి రైతు.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు:

—విమర్శకుడు.—

ఏదీపదవ?

కోటపద్ద కిద్దపనం గ్రామం, ఉప్పుకాల్వకు తూర్పునఉంది. వారికి నేస్యమంతా కాల్వకు పడమర ఉంది. అందువల్ల స్త్రీపురుషులంతా ప్రతినిముసం ఆ ఉప్పుకాల్వలో దిగిపోవాలె. అందువల్ల ప్రజలు సిగ్గువిడియం వదలి ఆడ మగ భేదం లేకుండా గుడ్డలువిప్పి నెత్తిన పెట్టుకొని నగ్నదృశ్యంతో నడుస్తారు. ఇది "ధాతకైన వాని తాతకైన" తప్పదు.

ఇక్కడ వంతెన అభ్యాసల్లో కాలంలో యీకాల్వ దాటడానికి చిన్న పడవవుండి శిథిలమైపోయింది. ఇప్పుడు తిరుగా డింగీనో, బల్లకట్టు పెట్టమని ఆపాదుల అర్జీనాదం. జిల్లా బోర్డు వ్యాపుచేసింది రెండేళ్ళనాడు. ఇంజనీయరు డిపార్టుమెంటు ఎక్కడ దొరుకుతుందాఅని దాన్ని యింకాఅన్వేషిస్తూ చేఉంది అంజనేయులవారిది.

ప్రెసిడెంటుగారూ! ఇహ పైసల్యంలేని ఆ యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటు నెత్తినరుద్దక తమరే పెండనుబిలుస్తూరు. ఆగ్రామస్థులే ఆ బల్లగట్టు తయారుచేయించుకొంటారు ఎక్కడోచికనోట.

★

కొమరిక కొట్లాట.

కొమరికలో యిరుపార్టీలు తే 6, 7 దులో యుద్ధం చేసుకున్నారట. దానిమీద యింనుకూరు పేట సర్ ఇన్‌స్పెక్టరు ఏమీ చర్యా యివ్వకున్నట్టులేదు. ఇప్పుడు యిరువురు కానిస్టేబిల్సును పంపగో బస్తుమాత్రం చేశారట. వారిముందే యిరుపక్షాల నమరసన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి.

ఓ సర్కిల్ గారూ! వెంటనే యిరుపక్షాలమీద తగినచర్య జరుపకపోతే మున్ముందు వినవస్తుందేమో?

★

ప్రిన్సిపాల్ పక్షపాతం.

నెల్లూరు V. R. హైస్కూలు విద్యార్థులు 18 తేది సభజరుపు కుంటానన్నారు. ఉపన్యాసకులు గుంటూరునుండివచ్చిన జి. యన్. హరిగారు అందుకు హెడ్‌మాస్టరుగారు సరేనన్నాడు. నోటీసు సర్క్యులేట్ చేశారుకూడ. చివరకు ప్రిన్సిపాల్ గారు పోలుయివ్వవని తిరస్కరించాడు.

ఆదేహాలు మళ్లీంస్టూడెంట్సు పెదకేసర సమాశాలనికి 19 తేది యిచ్చాడు.

అది రాజకీయమైతే యిదీరాజకీయమే! ఇహ వాళ్ళశాస్త్రీ ఆలసత్వము, తీర్చి శాస్త్రీకియమా? ఈలాటి చర్యలవల్ల, చదువుకున్నవారికే వర్గద్వేషానికి ప్రోత్సాహమిస్తున్నారేమోనని అనుపలసివస్తుంది.

★

జిల్లాబోర్డు మీటింగు.

జి॥ బో॥ మీటింగు 28-9-40 తేది నెల్లూరులో జరుగుతుంది.

పొలిటికల్ కాన్ఫరెన్సుకూడ 28 తేదిన్నే నెల్లూరులో జరుగుతుంది కాబట్టి జిల్లాబోర్డు మీటింగు 28 తేదికూడి 30 తేదికి వాయిదా వేస్తారేమో?

★

మాదర్లవారిపాలెం రోడ్డు.

కోటపల్లిగామీదు మాచర్లవారిపాలెంరోడ్డు కంట్రాక్టుకు సంబంధించిన కంప్లెయింటు మాదాకావచ్చింది. విచారించాము. బోగ్గా ముద్దుకృష్ణారెడ్డి పేరుతో నామకార్థం పెట్టారు. కాని అసలంతా మాచర్ల వారిపాలెం గ్రామమున్నట్టిది. ఇతరులు పోటీలేకుండా చేసుకొని కంట్రాక్టుదక్కించుకొని తాము బిగుల్చుకోకుండా ఆశోధ్దుమీదనే కట్టంగా పనిచేసు కోవాలని ఆగ్రామస్థుల సంకల్పమట.

ఇందులో ప్రెసిడెంటుకేమీ సంబంధంలేదు. ఆతని బంధువులపేర కంట్రాక్టు ఉండటంటే అది అర్థంలేనిమాట. ముద్దుకృష్ణారెడ్డి కోదండరామరెడ్డియొక్క మాటమండలింపులో ఉండేవ్యక్తికాదు. బంధువులంటే బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు గూడ వంగల్లు కోదండరామిరెడ్డిగారికి బంధువే. కోదండరామిరెడ్డిగారి కొమరితిని కూతుర్ని రామచంద్రారెడ్డిగారి పుత్రునికిచ్చారు. కాపున బంధువులనేది ఇక్కడ ఆక్షేపణకుపనికివచ్చేమాట కాబట్టి ప్రెసిడెంటు కిందులో ఏమీలోక్యంలేదు.

ఉంటేలోక్యమంతా కోట్ల వరదారెడ్డిగారి జ్ఞాతి బంధువైన సిద్దవరపు నారాయణరెడ్డిగారిది. అతనే యితరులను ప్రతిమాట మా గ్రామానికి పనిపెట్టమని టెంటర్లు పెట్టకుండా చేశారట.

పెట్టినవారిని కూడా నరిచేసుకున్నారట. కాని రెండున్నర పెర్సెంటు తగ్గించిపెట్టిన విం జమూరు కంట్రాక్టరాను కొడగే యివ్వడు అమల్లోఉంది అదికూడా సరికేనుకుంటారేమో!

కాని బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి, కోట్ల వరదారెడ్డిగార్ల బంధువైన సిద్దవరపు నారాయణరెడ్డిగారి మాటప్రకారం కంట్రాక్టు మెంత్రమంతా ఆరోడ్డుకు ఖర్చుపెట్టేట్టుంటేసరే! లేకపోతే బోర్డుకు నష్టం నష్టమే! కాని యీ రోడ్డుకోసం రు 1000 లు చందాయిచ్చిన సిద్దవరపు నారాయణరెడ్డి స్వలాభానికి యిది చేసివుండడని మనం నమ్మవచ్చు.

కాని యీ పనులవన్నీ బోర్డువారే స్వయంగా చేసేట్టుంటే ఆవాడు కష్టపడేకూలివాడు లాభపడె, ప్రయాసలేకనే లాభాలుపొందే మధ్యవర్తి మాయమౌతాడు. అదే ముందుమనం చేయవలసిన కృషి.—

★

కమీషనరు.

నెల్లూరు మున్సిపల్ కమీషనరు లక్ష్మణస్వామిగారు అనంతపురం జి॥ బో॥ సెక్రటరీ పదవిని వదులుకొని కమీషనరుగా వచ్చారు. కారణం చెప్పకనే నేను పుటక్కున తీసికోరు.

వీరిస్థానంలో వెనక నెల్లూరు తహసీల్దారుగా ఉండిన అన్నదేవుల రామచంద్రారెడ్డిగారు వస్తారట.

పిళ్లై బుద్ధిదేముడు, రెడ్డి ధర్మరాజు. ఇద్దరు మంచివారే!

★

నాయుడుపేటబోర్డు.

నాయుడుపేట పంచాయతీబోర్డు మాపర్ సీడ్ చేశారు, వంగల్లు చంద్రారెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిని స్పెషలు ఆఫీసరుగా వేశారు. ఈబోర్డు మూపర్‌సీడ్ చేయకుండావున రెండుమోటు.

వచ్చేందికాస్త జీతాల క్రిందనే గుటకాయస్వాహాఅయితే ఇహ టవును బాగుపడే దేముంది?

మునిసిపల్ కౌన్సిలరుకు జుల్మానా.

నెల్లూరు మున్సిపల్ కౌన్సిలరు పుచ్చకాయల రాఘవరెడ్డిగారికి వారి తమ్ముడికి జరుగుతుండిన విభాగపురాతాల్లో పోలీసువారు కాన్సిలర్ రాఘవరెడ్డిమీద న్యూసెన్సుకేసు పెట్టారట. నెల్లూరు నుండి ముత్తుకూరు ట్రాన్స్ఫరుకాబడి విచారణ జరిగి కౌన్సిలరు రాఘవరెడ్డిగారికి రు 5-0-0 లు జుల్మానా విధింపబడినదట.

అక్కో! అన్నదమ్ముల గనువులు పోసినా కాక్షోభ అవమానకరంకదూ?

—కటుకేయును.

మహాత్ముఁ డొక్కఁడే నాయకుడు!

కాంగ్రెసు సందేశం

కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సెప్టెంబరు తే 13 దీన సమావేశమై, తీర్మానాన్ని తయారుచేసి, సెప్టెంబరు తే 15 దీన అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీ యెదుట ప్రవేశపెట్టి సభవారి ఆమోదమును పొందినది.

తీర్మానసారాంశం.

కాంగ్రెసుసంస్థ పూనాసమావేశంలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి సహకారం సల్పేదానికి, గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వాన్ని పోగొట్టుకొనడానికి కూడా సిద్ధపడినది. కాని బ్రిటిషుప్రభుత్వం దాన్ని తిరస్కరించి, భారతదేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని గుర్తించకుండా, బ్రిటిషుపిడిక్రింద ఎల్లకాలము భారతదేశాన్ని వుంచవలెననే వుద్దేశ్యాన్ని స్పష్టంగా ప్రకటించినది.

అంతేగాక, ఈదేశంలోని ప్రజల యనుమతి లేకుండానే, జర్మనీకి విరుద్ధంగా ఇండియాను యుద్ధంలోకి దింపి, అట్లాచేయడం అన్యాయమని చెప్పినవారిని నిర్బంధాలపాలు చేయడంవల్ల, ఇండియా జన, ధన, సామగ్రిసంపత్తిని యుద్ధంకోసం వినియోగించడంవల్ల, ఇండియా పైన బలవంతంగా రాపించడానికి బ్రిటను సంకల్పించినట్లు తేటతెల్లమవుతున్నది.

సహింపరాని స్థితి.

స్వాతంత్ర్యపు జన్మహక్కును త్రోసివుచ్చి, స్పష్టమైన స్వేచ్ఛాపూరితమైన అభిప్రాయ ప్రకటనకు తావియవట్టి మనలాతిని అధమంగాచూచు నట్టి ప్రభుత్వవిధానం సహింపరానిది. ప్రజలయొక్క గౌరవాన్ని, సర్వసాధారణ హక్కులను కాపాడుటకై కాంగ్రెసు సంస్థ పోట్లాడవలసి వస్తున్నది.

అహింసా విధానం పూనాతీర్మానం రద్దు.

గాంధిజీ నాయకత్వంక్రింద ఇండియా స్వాతంత్ర్యాన్ని అహింసాపద్ధతిద్వారా సంపాదించేటందుకు కాంగ్రెసు కంకణం కట్టుకొని వున్నది. దేశాన్ని ఎదుర్కొన్న ఈక్లిష్టసమయంలో కాంగ్రెసు సంస్థను నడిపించడానికి గాంధిమహాత్ముడు పూనుకోవలెను. ఆయనగారి నాయకత్వానికి అడ్డువచ్చిన పూనాతీర్మానం ఇంతటిలో వీగిపోయింది.

యుద్ధంపట్ల వైఖరి.

యుద్ధంలో నిమగ్నమైయుండే అన్ని దేశాల ప్రజలవారికి బ్రిటిషు ప్రజలకు కాంగ్రెసుయొక్క హృదయపూర్వక సానుభూతి. గొప్పప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొని పోరాడే బ్రిటిషుప్రజల ధైర్యాన్ని గుండె నిబ్బరాన్ని కాంగ్రెసు మెచ్చుకుంటున్నది. కాంగ్రెసుసంస్థ వారిపట్ల సత్యాగ్రహ దుర్బుద్ధిపోరం ఎంతమాత్రం అనూయను కలిగియుండలేదు. కాని, స్వయంనాశనానికి దారితీసుకు వేటంతటి ఓపిక కాంగ్రెసుకులేదు. ఆయినప్పటికి ప్రజల సాధారణ స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడేందుకు అత్యవసరమైనంత వరకు కాంగ్రెసు అహింసాయుతంగా పోట్లాడుతుంది. అంతేను మంచి యుప్పట్లో సంగ్రామానికి కాంగ్రెసు సిద్ధపడడంలేదు.

ఆయుధ విసర్జన : ఇండియా నాయకత్వం.

ప్రపంచంలో బర్బరిత తాండవించి నాశనం గాకుండా పోవాలంటే ఇప్పుడున్న దానికంటే న్యాయమైన ఆర్థిక సాంఘికస్థితి ఏర్పడవలెను. సంపూర్ణమైన ఆయుధ విసర్జన జరుగవలెను. దానికి ప్రభుత్వయంత్రంయొక్క విధానంద్వారా ఇండియా మార్గదర్శికావచ్చు. కనుక స్వాతంత్ర్య పోరాటంలోనేగాక స్వాతంత్ర్య భారతదేశంలో కూడ అహింసా విధానాన్ని ఎదుర్కొనే శత్రు సైన్య పరిస్థితిమీద ఎంతవరకు అహింస అవలంబనీయమో, ఆధారపడి వుంటుంది.

కాంగ్రెసు ఆశయము.

యుద్ధాలు అంతరించి ప్రపంచశాంతి నెలకొనవలెనంటే, ఒకదేశంమీద ఇంకొకదేశం అధికారం చలాయించేపద్ధతి పోవాలె. అందుకోసమునే స్వతంత్రదేశంగా వుండవలెనని ఇండియా కోరుతున్నది. అప్పుడు ఇతర స్వతంత్ర దేశములతో స్వేచ్ఛగా కలసి వర్తిస్తూ, ప్రపంచశాంతికి, అభివృద్ధికి ఇండియా తోడ్పడగలదు.

సభలో గాంధీజీ గంభీరోపన్యాసం గావించారు. వారి ఉపన్యాస సారాంశాన్ని దిగువను యిస్తున్నాము.

యుద్ధము: మనము.

యూరపులో యిప్పుడు జరిగేయుద్ధం కేవలం పైశాచికనృత్యం. అందులో మనం పాల్గొనవలెనా? అందులో దిగివుండేవాళ్ళందరికి క్షేమాన్నే నేనుకోరుతాను. నామాట వాళ్లకు వినబడితే, ఎందుకీపోట్లాట, అంతాకలిసి శాంతియుతంగా నివసించలేరా అని అడుగుతాను. జుమ్మామసీదుమీదనో, కాశీవిద్యాపీఠంమీదనో బాంబుపడితే నేనెంత బాధపడుతానో, సెంటుపాల్సు భవనం మీద లండనులో బాంబుపడ్డా అంత బాధపడతాను. ఇంగ్లీషు ప్రజలను నేను ప్రేమిస్తాను. అంతే జర్మనుప్రజలను ద్వేషిస్తాననికాదు. అందరూ ఏక కుటుంబానికి చెందినవాళ్లే.

ఇండియాస్థానం.

అన్ని దేశాలకంటె ఇండియా గొప్పది. అవన్నీ నాశనమైనా, ఇండియా వర్ధిల్లవలె అని నేను చెప్పను. ఇప్పట్లో ఇండియా స్వతంత్రమై ప్రపంచానికొక సందేశాన్నివ్వగలదు. అహింసాద్వారా సమస్యలు పరిష్కారం గావలెననే మహత్తర సందేశం.

యుద్ధవ్యతిరేక ప్రచారం.

కనక స్వాతంత్ర్యాన్ని భంగంచేసే పాలసీని మనము సహించకూడదు. యుద్ధంలో పాల్గొనము, పాల్గొనకూడదు అనిఅహింసాయుతంగా ప్రజలకు బోధించే హక్కు ప్రతి భారతీయుడికి వుండవలె. ఈదేశప్రజలనడుగకుండానే, ఈదేశం యుద్ధయంత్రానికి తగిలించబడినది.

నేటిసమస్య.

వైస్రాయిప్రకటన, ఇండియా కార్యదర్శి ప్రకటన, ఇంకా ఇతరమైన ప్రభుత్వచర్యలవల్ల, ఈదేశానికి గొప్ప అపకారం జరుగబోతున్నదని ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య వాయువు ఆడేదిలేకుండా చేసేటందుకు బ్రిటిషుప్రభుత్వం సిద్ధపడిందని స్పష్టమైన సూచనలు కన్పిస్తున్నవి. వైస్రాయిగారి వద్దకువెళ్లి మనకుండే కష్టనిష్ఠూరాలన్నీ సాకల్యంగా నివేదిస్తాను. మన అభిప్రాయాలన్నిటిని చెప్తాను.

స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదంకాదు.

బ్రిటిషువాళ్లు మనకిచ్చేది మనం పుచ్చుకునేది గాదు. స్వాతంత్ర్యం మనమే కృషిచేసి, బ్రిటిషువారిక్కడినుండి తొలగిపోయినపుడు, జవాహర్లాలుని పూర్తిగావహించేటట్టు మనంసంపాదించుకోవాలె.

శాసనోల్లంఘనం.

వైస్రాయి నామాటవినకపోతే, బ్రిటిషుప్రభుత్వం మనతీర్మానాన్ని నిరాకరిస్తే బహుశా శాసనోల్లఘనం వుంటుంది. అదైనా వ్యష్టి ఉల్లంఘనమేగాని, ఇప్పట్లో సమిష్టి ఉల్లంఘనం వుండదు.

ప్రాథమిక పౌరహక్కులరక్షణ.

సామాన్య పౌరహక్కైనా వాక్స్వాతంత్ర్యాన్ని రక్షించడానికే సత్యాగ్రహం ప్రారంభమౌతుంది. ఇండియానడుగకుండా, ఇండియాను ప్రభుత్వం యుద్ధంలో దింపిందిగనక, ఇండియా యుద్ధంలో పాల్గొనకూడదుఅని చెప్పే హక్కును న్యాయంగా మనం కల్గియుండవలె. ఆ విషయంమీదనే పోట్లాటరావాలె. అది పరిష్కారమైతే స్వాతంత్ర్య సమస్య పరిష్కారమైనట్లే. ఇదివరకు మనంజరిపిన సత్యాగ్రహ సమరాలుకూడ ఫలానా కోర్కెను తీసికొని దానిపైన పోట్లాడినావే. కానిస్వాతంత్ర్యమనే పెద్దవిషయంపైనకాదు ఇది సత్యాగ్రహ సమరంయొక్క టెక్నిక్ (పద్ధతి).

నా ప్రయత్నం.

సత్యాగ్రహం చేసేందాకానే పరిస్థితులు రాకుండా టబడడానికి నా చాతనైనట్లు నేను ప్రయత్నిస్తాను. సమాధానానికి మళ్లీ సిద్ధపడతానని మీకు అనుమానం వుండవచ్చు. మీ అనుమానం నిజమే. తప్పకుండా గౌరవప్రదమైన సమాధానానికి సిద్ధపడతాను. కాని, వల్లగాకపోతే, తప్పనిసరిఅయితే, నా అంతర్వాణి నన్నట్లా ప్రేరేపిస్తే, అవసరమైతే సత్యాగ్రహం రానేవస్తుంది.

నన్ను ఖైదులో వేస్తారా?

చాలాదూరం నేను ఓపికపట్టి వున్నాను. ఇంకా ఓపికతోనే వుంటాను. ఖైదులోకి వెళ్లవలెనని నేను కుతూహల పడడంలేదు. కాని, ప్రభుత్వం చిత్తగిస్తే నన్ను నిర్బంధించడం ఎంతసేపు? నేను శాసనోల్లంఘనం చేయను. నాఅంతట నేను ప్రమాదంలోకి చొచ్చుకోను. నా పెదవులు మాత్రం కదలకుండా వుండవు. నాకలం ఆడకుండా వుండదు. నన్ను జెయిల్లోవేస్తే ఇండియా దిగులుపాటు చేస్తుందనిగాదు నా అభిప్రాయం. అట్లా చేస్తే ఇండియా తప్పుత్రోవలో పోతుంది. ఆయితేనన్ను వాళ్లు జెయిలులో వుంచగలరా అని నాకనిపిస్తున్నది.

నెల్లూరుజిల్లా రాజకీయమహాసభ

—X—

సెప్టంబరు 28 తేదీన నెల్లూరు పురమందిరాన

అధ్యక్షులు : శ్రీ సురేంద్ర మోహన్ ఘోషు
బెంగాల్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు.

ప్రారంభకులు : శ్రీ విశ్వనాధదాస్ మహాశయా
మాజీ ఒరిస్సా ప్రధాని.

పై మహాసభ నెల్లూరు పురమందిరమున జరుపబడును. రాష్ట్రి ప్రముఖ నాయకులు ఆహ్వానింపబడివున్నారు. ప్రతినిధులకు భోజనం ఉచితం. ప్రతినిధి రుసుము 0-8-0 ప్రతినిధులందరువచ్చి సభను జయప్రద మొనరింప ప్రార్థన.

మందసా కేసులో తీర్పు

31 మందికి శిక్ష.

42 ముద్దాయిలలో 10 మంది విడుదల పొందినారు. 31 కికి 1 సంవత్సరం శిక్ష విధింపబడినది. ఒకవృద్ధస్త్రీకి కోర్టుకే చేసరకుశిక్ష విధించారు. విడుదల పొందినవారిలో ఒక ముద్దాయిమునసిఫు వున్నాడు.

—

గవర్నరుగారిరాక.

గవర్నరుగారు 29 వ తేది రాత్రి మద్రాసు నుండి కలకత్తా మెయిలులో నెల్లూరుకు వస్తారు.

—

ప్రధానం ఒకరికి పెండ్లి మరొకరికి.

నాకాడు పెండ్లికొడుక్కి చెన్నూరు పెండ్లికూతుర్ని ఏర్పాటుచేస్కున్నారు. పెండ్లి 12 తేది 11 తేది పెండ్లికూతుర్ని పిలవడానికి బంధువులు చెన్నూరుకుపోయినారు, ఆరాత్రి ఊరంతాపిలిచి ప్రధానం జరిగింది. ఉదయం కరిలి పాద్యోట్లు. అంతా నిద్రపోయినారు. ఆరాత్రే అలిమిలి పెండ్లికొడుక్కు యీపెండ్లి కూతుర్నిచ్చి పెండ్లిచేసి వేశారట.

అసలు పెండ్లికొడుకు యిది చాలాఅక్రమం కదా అంటాడు? ఔను! సంఘంలో నిలాయిల్ వచ్చినప్పుడు ఏంచేస్తాను? —సౌరుడు.

—

మొదటిపేజీ కొరవ:

బాంబుల యుద్ధం

ఫ్రెంచివలసలు : డీగాలుప్రయత్నం.

ఆఫ్రికాలోని ఫ్రెంచివలసలు కొన్ని డీగాలు సేనానికి సహాయం చేయడానికి సిద్ధపడినవని గతవారం విన్నాం. పెసిఫిక్ సముద్రంలోని ఫ్రెంచివలస న్యూకలెడోనియా గవర్నరుకూడ డీగాలుకు తోడ్పడతానన్నారు. మొరాకోలో కూడ కసాబ్లాంకా మున్నగు పట్టణాలలో డీగాలుకు అనుకూలమైన ప్రదర్శనాలు, కొత్వలింగా అల్లరులుకూడ జరిగినవట.

అమెరికా సంసిద్ధత:

సముద్రాల సంరక్షణకై అమెరికా బ్రహ్మాండమైన సన్నాహం చేస్తున్నది. 17540 లక్షల డాలర్ల ధనం మళ్లీక్రొత్తగా వెచ్చించబడు తున్నది.

ఆస్ట్రేలియాతో సంప్రతింపులను అమెరికా ప్రభుత్వ కార్యదర్శి కార్డెలుహలుగారు ప్రారంభించినారు. కెనడాతోవలె ఆస్ట్రేలియాతోకూడ సంరక్షణ సంధిసమాధానాన్ని అమెరికా కుదుర్చుకుంటుందని అనుకుంటున్నారు.

బాల్టికు రంగంలో:

బాల్టికు దేశాలైన లట్వేయా, ఎస్టోనియా, లిథుయేనియాలకు చెందిన నావలు ఇంగ్లీషు రేవుల్లో వున్నవి. బ్రిటిషు నావికాధికారులు ఆదేశాలవారికి అప్పగించియున్నారు. ఆదేశాల బంగారు ఇంగ్లండులో వున్నది. ఈవిషయాలను గురించి సర్దుబాటు చేసుకోడానికి ఆంగ్ల, సోవియటు ప్రభుత్వాధికారులు సంప్రతిస్తున్నారు.

నెల్లూరు బజారు ధరలు.

సవర 1 కి	28-10-0
వెండి తు 1	0-10-3

ధాన్యం.

మొలగొలుకులు పాతవి	పుట్టి 1 కి.	82-0-0
,, కొత్తవి	,,	82-0-0
సజ్జలు	,,	88-0-0
జొన్నలు	,,	90-0-0
రాగులు	,,	72-0-0
బియ్యం	రు. 1-8 కేజ్లు 6 3/4	

నెల్లూరుపురపాలకసంఘం

కొళాయిపన్ను.

కొళాయిలనీటిపన్ను సందర్భంలో మూడు రూపాయలను ముందుగ చెల్లించవలెనని గావించిన తీర్మానము నెల్లూరు రేటుపేయరులలో విశేష ఆందోళన కలిగించియుండెను. ఆవిషయముగ పన్నుకట్టనివారి కొళాయిల నీటిసరఫరాను ఆపుదల చేయుసందర్భములో మునిసిపల్ ఇంజనీయరు శాఖకు సంబంధించిన మేస్త్రీలు, అవలంబించు పద్ధతులు ఎక్కుడు అవినీతికరముగ యున్నవని మాత్రము చెప్పినచాలునని తలచెదను. యెలకి విషయములో వారొకేమాదిరి పద్ధతి అవలంబించి యుండినచో కొంత మేలుగ యుండును గాని, అట్లుజరిగి యుండలేదు. ఇట్టిలోపములకు అవకాశము కలుగుటకు ముఖ్యకారణము నెల్లూరు మ్యునిసిపల్ కమీషనరు ఇంజనీయరుల అతిమంచివలన తాబేదారులలో యేర్పడిన నిర్లక్ష్యధిక్కారభావము కారణమో, లేక రేటుపేయరుల దురదృష్టము కారణమైనదో తెలియనుండ నున్నది. మొదటిదే కారణమైనచో నెల్లూరు పురపాలకసంఘమునకు నూతన కమీషనరు త్వరలో రానున్నాడు. కావున ఇంజనీయరుగారినికూడా క్రొత్తవారినిగా ప్రభుత్వమువారు నియమించిన నెల్లూరు పురమునకు యెంతైయున మేలుచేసినవారయ్యెదరు.

—ఘాలి సుబ్బరామయ్య,
(ప్రజాసేవ)

నెల్లూరు టౌన్ విద్యార్థి సంఘము.

పైసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము ఈనెల 16 తేది సమావేశమై ఏకగ్రీవముగ ఈక్రింది తీర్మానములు గావించిరి. శ్రీ వి. వీరాస్వామి అధ్యక్షత వహించెను.

(1) నెల్లూరు గవర్నమెంటు ట్రైనింగు స్కూలులో విద్యార్థులుగానుండిన శ్రీ సి. బ్రహ్మానందం, ఆర్. ఆంజనేయులను, నెల్లూరు డి.ఇ.ఓ. గారు డిస్మిస్ చేసినందులకు వారిచర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచూ నిష్పాక్షికముగా విచారణ జరిపి సదరు విద్యార్థులకు న్యాయమును కలిగించవలయునని కోరుచున్నాను.

(2) హైదరాబాదులోని ఓస్మాని విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులకు ప్రభుత్వము చేయులలో కలిగిన క్రూరమును, అన్యాయమును తీవ్రముగ నిరసించుచు తమ హక్కులను నిలబెట్టుకొనుటకై వారు కావించిన పోరాటమునకు ఈసభవారు సహసించుచున్నారు (?).

(3) దశరా సెలవులు పూర్తియై, విద్యార్థులు పాఠశాలకు వచ్చినతక్షణమే నెల్లూరు టౌనులో వయోజనవిద్యా ప్రచారాన్ని మిక్కిలి పట్టుదలతో సాగించవలయునని తీర్మానించిరి.

(4) నెల్లూరు 'జండాలోజూ' కొన్ని పాఠశాలలో కొందరుండి ఉపాధ్యాయులు జండాలు కొనవలసిన బాలురను తీవ్రముగ నిర్బంధించిరి. ప్రభుత్వమువారే యుద్ధమునకు సహాయము చేయుటయందు నిర్బంధము లేదని చెప్పినప్పుడు ఇది చాల అన్యాయమనియు, ప్రమాదమనియు యికమీదట ఎట్టి నిర్బంధము కావించినను తమ నిరసనను వెంటనే తెలుపవలయునని నెల్లూరు టౌను విద్యార్థులు కోరుచున్నారు.

యమ్. మాధవరావు,
కార్యదర్శి.

అల్లూరురంగయ్య విడుదల

పెరోలుమీద 14 రోజులు.

నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరుతాలూకా అల్లూరు గ్రామ వాస్తవ్యుడు అల్లూరు రంగయ్యగారు, తండ్రిగారి శ్రాద్ధకర్మల జరుపుటకై నెల్లూరు జైలు నుండి విడుదలచేయబడి అల్లూరుకు వచ్చినారు. 14 రోజులు గడువు. మళ్లీ తిరిగీ నెల్లూరు జైలుకు పోవాలె.

ఇండియా రక్షణచట్టంక్రింద అరెస్టుచేయబడి, నెల్లూరు జైలులో డిటెన్యూగా అల్లూరురంగయ్యగారు వుంచబడినారు.

మునిసిపల్ మెంబర్లకు మూడు మాసాలు

"మున్సిపాలిటీలో కౌన్సిలరు లోకలుబోర్డు మెంబరుగా వుండుటకు అభ్యర్థిగా నిలుచువారు తాను చెల్లించవలసిన పన్నులు చెల్లించవలసిన కాలమునకు పిమ్మట 3 మాసములలోపల చెల్లించక తప్పినయెడల మెంబరుగా నుండుటకు అర్హతలేదు" అని మునిసిపాలిటీ, లోకలుబోర్డు ఆక్టులో సవరణ చేయబడ్డది.

యుద్ధఫండు వసూలు

ధనవంతులవద్దనే చందాలు.

తహశీల్దారుకంటె తక్కువవుద్యోగు లెవ్వరు యుద్ధఫండు వసూలు చేయకూడదు. జిల్లాయుద్ధ కమిటీలు ధనవంతులవద్దనే చందాలు ప్రోగుచేయవలె, చిన్నచిన్న రైతులవద్ద వసూలుచేయకూడదు- అంటూ మధ్యరాష్ట్రాల ప్రభుత్వంవారు ఉత్తర్వు చేసినారు.

వితంతు వివాహము

బెంగాలులో 5 సంవత్సరములనుండి 25 సంవత్సరాలవరకూ వయస్సున్న వితంతువులంతా, పునర్వివాహానికి అర్హులై, మూడులక్షలమంది వితంతువులకు పెండ్లి అనేది సమస్యగాలేకుండాపోతుంది.

మన మోహనదాసుగారిబిల్లు ప్యాసయితే బెంగాలురాష్ట్ర శాసనసభలో ఈబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది. ప్రజాభిప్రాయంకోసం శాసనసభ వేచియున్నది. ఈబిల్లుప్రకారం ఒక్కసారి భార్యను కోల్పోయినవారు వితంతువునే వివాహమాడవలె.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ కార్యవర్గ అవసరసభ.

నెల్లూరులో 21 తేదీన జరుగును

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ కార్యవర్గ అవసర సమావేశము **21-9-40** తేదీ సాయంత్రం 3 గంటలకు నెల్లూరులోని జమీన్ రైతు కార్యాలయంలో మందసా కేసు, ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులు, తదితర విషయాలను గురించి చర్చించుటకు జరుగునుగాన సభ్యులెల్లరు దీనినే ఆహ్వానముగా భావించి సభకు హాజరు కాగోరుచున్నాను.

సన్నపనేని వెంకటసుబ్బయ్య,
ఆఫీసు కార్యదర్శి.
ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘం.

చెన్నూరు వార్షికోత్సవం

లేబరుస్కూలు వార్షికోత్సవం గూడూరు హిందీపండితులు సాంబశివరావుగారి అధ్యక్షతన 15 తేది సా॥ విజయవంతంగా జరిగింది. సభకు అనేకమంది ప్రముఖులు, పామరులు వచ్చిరి.

సభలో హరిజన శాసనసభ్యులు కమతం వణ్ణుగంగారు పతిత హరిజనోద్ధరణావశ్యకతను గూర్చియు, అమరా శివయ్యగారు సవర్ణులు హరిజనోద్ధరణపట్ల చేయవలసి ఉత్తమసేవ ధర్మముల గూర్చి ముచ్చటించిరి.

షణ్ముగంగారు "నందనార్" హరికథలోని కొన్ని ఘట్టములు చెప్పి ప్రేక్షకుల నానందింపజేసిరి. హరిజనబాలురచే "త్యాగము" అను సాంఘిక నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఇందు మరియమ్మ యను 8 సం॥ బాలిక నటనకు రసజ్ఞులు తలలూపిరి. ఈవిజయోత్సవంలో పౌరపెద్దలు విశ్రమం దలిచారు, యువజనసంఘ సభ్యులు పాల్గొని నిర్విఘ్నమొనర్చిరి.

—గోపాల్‌రావు.

రాజమండ్రి పంచరాత్రోత్సవం.

తిరుపతిరాయు కాంగ్రెస్ భవనంలో శ్రీ లక్ష్మీగణపతి భక్తసమాజంవారు పంచరాత్రి మహోత్సవం అతివైభవంగా జరిపిరి.

రాధాకృష్ణదాసు, సూర్యనారాయణదాసు, పెండ్యాల సుందరమ్మ మద్దుల అన్నపూర్ణమ్మ గార్ల హరికథలు, సుబ్రహ్మణ్యశర్మ అను అధవాబాలుని శ్రావ్యగీతికయు, పైడిసామిసోదరుల నాగస్వర మధురనినాదం, టి. కె. యశోదాదేవి చిలకమర్రి సత్యవతిగార్ల గానమాధుర్యం, ప్రేక్షకుల తన్మయుల కేసెను.

— పౌరుడు.

ఆనేగారు

దేహఆరోగ్యమువలన ఆనేగారు పూనాలోను, బొంబాయిలోను, వార్ధాప్రోగ్రాములను రద్దుచేసి కొన్నారు.

స్వర్గీయ అన్నపూర్ణాదేవి స్మారకోత్సవం

ఆంధ్ర వీరనారీమణి నూగంటి అన్నపూర్ణాదేవిగారి స్మారకోత్సవం అక్టోబరు 15 తేది దేశమంతటా విజయోత్సాహంతో చేసి ఆమెపట్ల, ఆమె అవలంబించిన దేశభక్తిపట్ల, ఆమె రాజకీయ గురువు గాంధిగారిపట్ల, భక్తిశ్రద్ధల వెల్లడించి చరితార్థులుగండి.

ఆట్లూరి వెంకటసీతమ్మ,
ము. చిక్కమ్మ,
బ్రో. లక్ష్మీకాంతమ్మ,
గో. భారతీదేవి.
నుం. రత్నమ్మ.
ఇంకా—

గాంధీ జయంతి.

నెహ్రూ ప్రకటన.

మళ్లీ గాంధీజయంతి వస్తున్నది. సముద్రాలు మనలను చుట్టియున్నవి. ఆకాశంలో ఉరుములు వినబడుతున్నవి. మళ్లీమననావను నడిపించడానికి కేప్టను పూనుకున్నాడు; అల్లకల్లోలంచేసే కెరటాలను తుపానును ఎదుర్కొనేటందుకు సిద్ధపడినాము. గుండెధైర్యంతో నడుములు బిగించి అల్లకల్లోలపు సముద్రాలన్నీ దాటి, గమ్యస్థానానికి చేరుకుంటాము. ఖద్దరుధరించు. స్వాతంత్ర్య వీరుడా, నీనాయకునికి నీమనోనిశ్చయానికి ఒక గుర్తుగా దాన్ని చూపించు. స్వరాజ్య గమ్యానికి వెళ్లే సోదరయాత్రికులతో కలసికో" అంటూ జవహరులాలు నెహ్రూగారు సెప్టెంబరు 16 వ తేదీన ఒకపత్రికా ప్రకటన గావించారు.

గాంధీ మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము.

ఈనెల 24 వ తేదీ మొదలుకొని అక్టోబరు 2 వ తేదీవరకు 9 రోజులు నెల్లూరులో హరిజన వారము జరుపబడును. హరిజనులచేత హరికథలు, నాటకము, భజనలు, ఆటలు, జరుపబడును. అస్పృశ్యతను రూపుమాపుటకు సర్వశక్తులు వినియోగించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని జన్మదినమగు అక్టోబరు 2 వ తేదీన 72 యెద్దులు కట్టినబండి మీద గాంధీ మహాత్మునిపటము వూరేగింపబడును. పురజనులందరు యీ కార్యక్రమములో పాల్గొని సర్వవిధములతోడ్పడ ప్రార్థితులు.

వివరములు తెలుపు కార్యక్రమము నగరములో పంచిపెట్టబడును.

నెల్లూరుజిల్లా హరిజన సేవక సంఘము.

వీడని సమస్య

అంగడి నన్నియున్న యవి
యుల్లిడినోట తినన్నయట్లు మా
గంగ హిమాలయంబులును
గాంధి రవీంద్రులు లోకమంతటికి
కొంగుపసిండు కాటయును
కోమలి భారతి వారికల్లినా
బంగరు సంకెలుల్ విడగ
బాపు వశక్యులమేమిటోవ్య హో!

శిష్ట్లేన కొండలరావు.

ఏకాంకిక

"ప్రతిజ్ఞ"

(6-వ పేజీ తరువాయి)

రంగం—3.

(కొండి తోడుగులు తోడిగినట్లు పండు వెన్నెల- ప్రపంచమంతా ప్రసరిస్తూ వుంటుంది. ఆడ సిపాయీలు మహారాణీగారి కేళీడీమందు బల్లెములు పట్టుకొని కాగడాలతో వెలుతురు చూపిస్తుండగా, సర్దారు నిరర్థ్యంతరంగా లోనికి వెళ్లిపోతాడు. లోపలరాణీ, పాన్పుమీద కూర్చొని వుంటుంది)

రాణి

(లేచి ఎదురువెళ్లి) యిటు. యిటు. (ఆనితన పాన్పుప్రక్కనువున్న ఆసనంచూపిస్తుం)

సర్దారు

(కూర్చుండును)

రాణి

ప్రభువులు విరామములు, ప్రేమస్వరూపులు.

సర్దా

మీసౌందర్యం, వర్ణనాతీతం- మీరునిజంగా, యుద్ధభూమిలో - అపరమోహినిలా...

రాణి

ప్రభూ! అది అంతా, అనవసర ప్రసంగం...

సర్దా

మీరు జాబులో వ్రాసిన ప్రకారం...

రాణి

- వస్తారని - అనుకోలేదు.

సర్దా

మీ, ముఖచంద్రిక, యీపకోరాన్ని ఆకర్షించింది

రాణి

నిజంగా మీరు నన్ను - ప్రేమించడం... (అని వేడినిట్టూర్పు విడుస్తుంది.)

సర్దారు

(ఆత్రుతగా) ఆ- ఆ- మున్మాటికే, ప్రేమించాను-

రాణి

(అనుమానంగా)- మీప్రేమా,- ఎల్లప్పుడూ, ఒకే, విధంగా వుంటుందా?- అని ......

సర్దా

ఆ—ఆ...ఆ...అల్లా... (అని పాద్రాలు విడుస్తాడు)

రాణి

అబ్బ!! యిప్పటికి - నా ప్రతిజ్ఞ నిర్వహించగలిగాను శాంతీ! - శాంతీ! (అనగానే పర్దాల చాటున దాక్కొన్న శాంతి కొందరు పరిచారికలతోవచ్చి)

శాంతి

ఏమయింది?-

రాణి

సర్దారుగారు, ప్రేమనగరానికి ప్రయాణమయ్యారు. (కుట్రతెలుసుకొన్న సర్దారుగారి భటులు) రానీకూ బయటో, పనికో (అంటూ, లోనికి ప్రవేశిస్తారు)

రాణి

(కిటికీ దగ్గరకువెళ్లి) శాంతి చూస్తావేం? నా -

శాంతి

(చేతిలోవున్న కాగడాను - అంతరువుంగే, సెలమీద ఆమర్చబడివున్న మందుకు ముట్టిస్తుంది)

రాణి

(కిటికీలోంచి, యమునా నదిలోకి దూకుతుంది)

(తుపాక్కుభటులు, ఆసహాయులైన స్త్రీలను చెరపట్టడానికి, లోనికిరావడంవల్ల,- మానవతులైన - మహారాష్ట్రవనితలు అమంటలో ధగ్ధమౌతారు) నీలిమబ్బులకటివచ్చి చంద్రుణ్ని పట్టంగా కన్పిస్తుంది.

— తెరపడును.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము.

ఆం. రా. కాంగ్రెసుసంఘ కార్యవర్గ సమావేశం గుంటూరులో సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన జరిగినది.

పూనాతీర్మానాన్ని రద్దుచేసి, గాంధీ మహాత్ముని ముఖ్యనాయకునిగాచేసి, ఆయనగారి యోజనానుసారంగా తిరుగ సత్యాగ్రహం ప్రారంభించే ట్లు బొంబాయిలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘంవారు నిశ్చయించ వలసినట్లుగా తీర్మానించబడినది.

—

ఐక్యహిందూ సంఘటన

శ్రీ సావర్కారు సూచన.

"ఆమెరీగారి ప్రకటనవల్ల ముస్లింలీగువారికి మరింత హుషారు హెచ్చింది. కేవలం హిందూ ప్రతిఘాతక కోర్కెలను ముస్లిములు కోరుతున్నారు. డాక్టరు మూంజీగారు హిందువుల నిరసన భావాన్ని వైస్రాయికి తెల్పుతారు. హిందువులంతా ఒకటై ఇటువంటి కోర్కెలను ఖండిస్తూ, దానికి ప్రతీకారమైన ప్రచారం సల్పవలెను" అని సెప్టెంబరు 14 తేదీన బొంబాయి నుండి శ్రీ సావర్కారుగారు ఒక పత్రికా ప్రకటన గావించారు.

—

ఆఫ్రికాలోని భారతీయులకు ఈజిప్టు నాయకుని హితవు.

బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయాల్లో చదువుతునే ఈజిప్టుదేశపు విద్యార్థులు తమస్వదేశానికి పోతూ, త్రోవలో ఒకసారి ఆఫ్రికాకు వచ్చారు. సెప్టెంబరు 14 వ తారీకున డర్బాను నగరంలో ప్రవేశించినారు. అక్కడి భారతీయుల స్థితిగతులను సాకల్యంగా విన్నారు. భారతీయులు వారికి స్వాగతము ఏర్పాటుచేసి, విందొసంగినారు.

ఈజిప్టు ప్రధానమంత్రి కుమారుడైన పాద్రీపాషా ఆవిద్యార్థిబృందానికి నాయకుడు. వాళ్లందరి తరఫున ఈజిప్టు ప్రజలందరి తరఫున ఈక్రింది విధంగా భారతీయులకు సలహాయిచ్చాడు.

"మేమిక్కడికి వచ్చినప్పటినుంచి మీయిబ్బందులను గురించి చాలా సంగతులు విన్నాము. మాకు యిక్కడ కల్గిన అనుభవాలుకూడ అంత ఆహ్లాదకరంగా లేవు. ఇక్కడుండే ఐరోపియన్లకు ఇతరజాతులవారికిమధ్యఅన్నీ తారతమ్యాలే.అంతా తేడ్పేర. ఒక్క వాయువుకుమాత్రం విభజించి వేరు చేయడానికి వీలులేదు గనక వదిలివేయబడింది. దీనికిమందు మీచేతుల్లోనే వున్నది. మీ స్వరాజ్యానికి మరలిపోండు, మీదేశ స్వాతంత్ర్యంకోసం పోట్లాడండి. 170 లక్షలమందిజనం (ఈజిప్టు) సంపాదించగల్గిన దానిని 40 కోట్లమంది ప్రజలు సంపాదించలేరా? స్వరాజ్యం సంపాదిస్తేనే మీకు ముక్తిగల్గేది. వాలానికి ఆరు కొత్త సంఘాలు స్థాపనచేసుకుంటూ వున్నందువల్ల ప్రయోజనంలేదు. మీరు గావించే పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘమైన తీర్మానాలు, వాటివల్ల ఏమీ ప్రయోజనంలేదు. విజయవంతం కాగల కార్యదీక్ష అవసరం. స్వాతంత్ర్యం ఒకరిచ్చేదికాదు. దాన్ని సంపాదించుకోవాలె.

"మొట్టమొదట మీలో మీకువుండే చిన్నచిన్న మతవిషయిక తగాదాలు అంతరించవలె. అర్థంలేని తగవులు మానుకొని, హిందువులు, ముస్లిములు అన్నదమ్ములనే భావంతో మీరంతా కలసి కృషి చేస్తేనే తప్ప, స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించలేరు."

సకలమందులను చూచి మోసపోకుడు.

40 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి జెందిన దివ్యామృతము

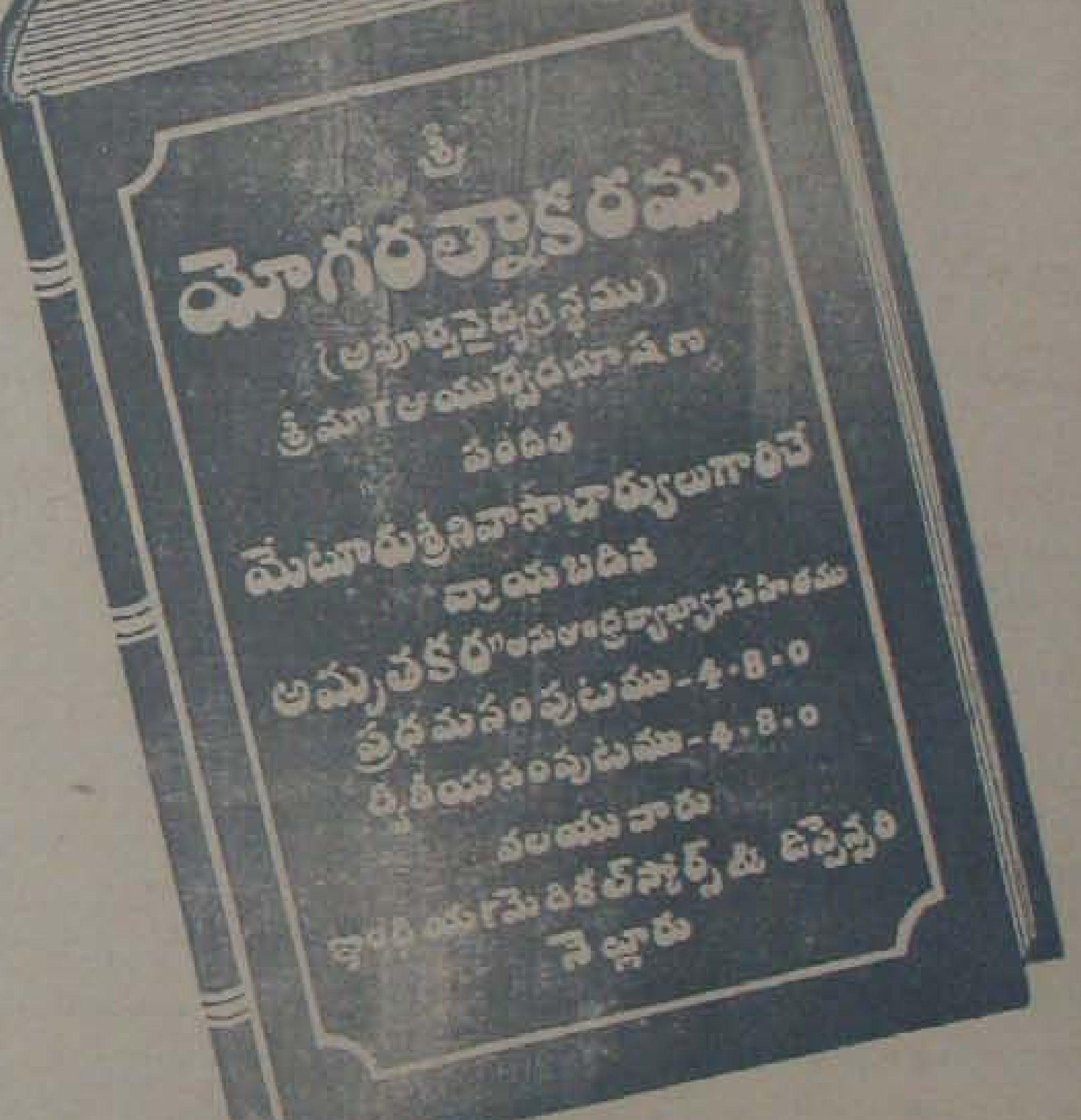

అమృతాంజనము

తామర మందు

సకలవిధములైన చర్మ వ్యాధులను రెండేపూతలతో నిర్మూలము చేయును

"శాంతాచికిత్సాశ్రమము" — డాక్టర్ సి.ఎ. కె. చార్య.

పల్సు స్పెషలిస్టు (నాడీ నిపుణులు)

హెడ్డాఫీసు: ఒంగోలు :: బ్రాంచి: నెల్లూరు.

ఉదయం 7 గంటలు మొదలు 9-30 వరకు

సాయంత్రం 3 ,, ,, 5 వరకు

ఒంగోలు లోనుందురు.

"శాంతాచికిత్స"

సినిమా

మన ప్రేక్షకులు పత్రికలు

—※—

(నవ వేదీ కొరవ)

—

రుల కుపయోగపడే విషయాన్నే చెప్పినను కుండా మరి మన నటులచేసే అన్యాక్ర్ర ప్రచారాలకోస్తా మళ్ళీ సాధారణంగా చిల్లరవటులవే యీ చిల్లరబుద్ధులుండడం వీరికి ఫీలిములోనంతా ఏ పాలుగురోజులలో చేసుంచేసుకోవాల్సుంటుంది. అన్వల్పకాలంలో పీతోపటించే మిగతేనటులెవ్వ రైనా అంతెచక్కగా నటించజాలకపోతే వెంటనే మొదలెడతారు వీరి ఖండనలను ప్రచారాలను. వెనకి దాటితే వెన్నదాట్టుందన్నట్లు యీమాట రెండో నోజులు విశాఖపట్నం చరిత్ర వెళ్ళిపోయివుంటుంది. డైరెక్టర్లకే అంతామాస్తే గాని అభిప్రాయాలేర్పడనంటుంటే వీరంతెలిసి వుంటుందని వీరిల్లా మాట్లాడడంలో ఇది ద్రోహం కదూ! ఒకవిధంగా ఆత్మహత్యే మాదిరికూడాను. ఎమంటే వీరిట్లా మాట్లాడేవారని తెలిస్తే మరి కంపెనీలోను చేర్చుకోరు.

మరో విషయం. నటులలోను, ప్రొడ్యూసర్లలోను, డైరెక్టర్లలోను వుండే దోషంతి గుణాన్ని కొండంతచేసి ఒక తృణానికాశపడి వ్రాయడం, తృణం చిక్కకపోట్లను ఖండించడం మన అనుభవంలో చూస్తున్నాం. ఇది మహానీచమైన విషయం. అడ్వాన్సైజు మెంట్ల కాశపడి నిష్పక్షపాతమైన అభిప్రాయాలను చెప్పకుండా వుండరాదు. భిన్నాభిప్రాయాలుండే విమర్శకులకు తమ పత్రికలో తావులేదనరాదు. ఫిలిములలో అభాసాలు, ఉత్తమవాగరికతకు లోపమయిన విషయాలు మొదలైన సహించరాని తప్పులుంటే తప్పక ఖండించవచ్చు. చెండకోచ్చిచూచే ప్రతివారికి యీ అధికారంవుంది. అయితే యీఅధికారాన్ని దుర్వినియోగం మాత్రం చేయరాదు. కనుక విమర్శకులు 'విమర్శ'అంటే తెప్పలెడకడం. వారినారి కదుపుమంటల్ని వినిమాలంగా తీర్చుకోవడం, అని భావించుకోక నిష్పక్షపాతి బుద్ధితో, సూక్ష్మగ్రాహులై, కళాభివృద్ధికై ప్రస్తుతి పరిస్థితులలో ఎంతమాత్రంవాస్తే ప్రోత్సాహకరంగా వుటుందో యోచించి ప్రాస్తుంటే యీకళకు యీవ్యాపారానికి చేయూతనిచ్చిన వారౌతారు. అప్పుడే వారి పిలుపులను వారు వెనిచేర్చినవారౌతారు. కళాసేవ, అందుమూలంగా దేశసేవ చేసినవారవుతారు. ఇందుకు వాను, వారి చిత్రికలు భగవంతుని ప్రేమనున్నా దీవ్రాయస్సు పిన్నా పాత్రులగుదురుగాక!

(12-5-39 జమీ ర్యాయితుండి)

—

ఆడువాళ్ళ ఎదిరింపు

———

మాకెందుకీ ముసుగు?

——

భూపహద్ధతిని నిరసించడానికి శ్రీమతి బాధాకేవి గాయింకాగారి అగ్నగ్యతీతన కలకత్తా హాల్లోంబరు 8 న తారీఖున మహిళాసభ జరిగింది. గొందరుతోటలు సభికులు చర్చించారు. ఇనివరకే భూపా పద్ధతిని మానివేసిన మహిళా సంఘాలను సభాధ్యక్ష అభినందిస్తూ వారి ఆదర్శాన్ని అనుసరించమని భూపాలోవుండే ఇతర మహిళలకు హెచ్చరికకేస్తూ, తీర్మానించడమైనది. పెండ్లి కాగానే చద్దాపేసే ఆచారాన్ని పాటించే వివాహితులకు మహిళలెవ్వరూ పెళ్ళకూడదని మరొక తీర్మానం ఆమోదింప బడినది.

చంద్రగిరి తాలూకా రైతు ప్రచారకబళ సంచారము.

———

మనం పండించే కొన్ని మొలగు పంటలకు గిరాకులేవు. మనము కొనవలసిన అంగడిసామానుల ధర ఆంతకు రెండింతలు యుద్ధంవల్ల హెచ్చింది. రైతులకితి మరియు దీనావస్థకు పాల్పడవలసి వస్తుంది. అంచుకని మనము ఊరూర సభలుజేసి రైతుపంటలను మార్కెట్టులో ధరలు నిలబెట్టి మనకు కావలసిన వస్తువులు యుద్ధమువకు పూర్వమున్న ధరలు నిలబెట్టి మనకు కావలసిన వస్తువులు యుద్ధముకు పూర్వమున్న ధరలకు అందచేయవలసినదిగా, లేక ధరలకంట్రోలు సంఘాలు కూడా పనికేసేలాను ప్రభుత్వమును కోరుతూ తీర్మానములుచేసి పంపించవలయును. అందుకని మన జిల్లా రైతుకూలాయుడను ఎల్. మందిరరాజ అయ్యంగార్ (జిల్లాబోర్డు మెంబరు) డి. శ్రీనివాసయ్యంగార్ బి. ఏ. బి. ఎల్. అడ్వకేట్, (జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘము కార్యదర్శి) డి. రామబ్రహ్మంగారు (జిల్లాబోర్డు ఓ. ఊ. సం. మెంబరు) ఆర్. వరసింహారెడ్డి (జిల్లా రైతుసంఘాధ్యక్షులు) తిదిలలలు యీక్రింది కార్యక్రమము ప్రకారము గ్రామాల్లో సంచారము చేయుదురు, రైతులు సపరు సభాగ్రామములకు సకాలమునకు చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల ప్రజలతోటి హాజరయి, సభలు జయప్రదముగా జరిపించమని కోర్పట్లుచేయ ప్రార్థన.

కార్యక్రమము: 22-9-40 ఉదయం కరకనాం బాలు ఫిల్మ్ రైతు, రాజకీయ మహాసభలు. 23-9-40 ఉ॥ కృష్ణాపురం. మ॥ గుత్తివాకపల్లి. రా॥ చెంగారెడ్డిపల్లె. 24-9-40 ను॥ కీపాళెం, రా॥ గాజులమండెం, 25-9-40 ఉ॥ పాడిచేటు, రా॥ కుంబ్రిపాకు, 26-9-40 ఉ॥ పాతకాలన మ॥ వేరూరు, రా॥ పుదపట్లు. 27-9-40 ఉ॥ మల్లవరం. 27-9-40 మ॥ మంగాపురం, సా॥ చంపవరి 28-9-40 ఉ॥ వరసింగాపురం, మ॥ రంగంపేట, రా॥ పుల్లయ్యగారిపల్లె, 29-9-40 ఉ॥ కూరపాటి వాటపల్లె, రా॥ గురప్పగారిపల్లె. 30-9-40 ఉ॥ అయితేపల్లె, ను॥ సడింపల్లె, రా॥ మంగిల్ పట్టు. 1-10-40 ఉ॥ కొంగరవారిపల్లె, మ॥ కల్రోడ్డుపల్లె, రా॥ గాడంకి.

భోటూరు చినచంగయ్య,
కా॥ కాం॥ సోషలిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి.

——

బ్రిటిషు కార్మికనాయకుల వైఖరి

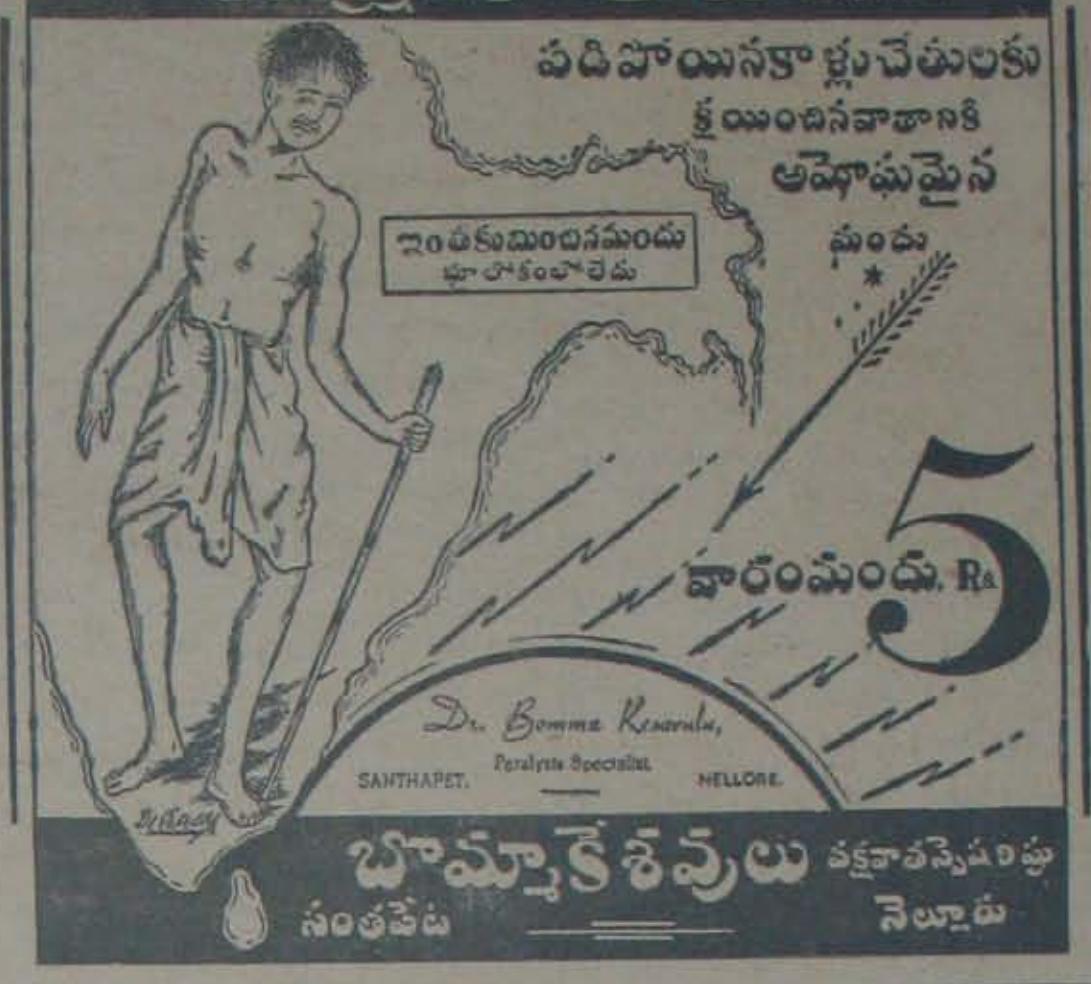
———

ప్రొఫెసర్ లాస్కీ అసంతృప్తి

——

లండను విశ్వవిద్యాలయంలో చాలకాలము ప్రొఫెసరుగానున్న ఆచార్యుడైన లాస్కీ, బ్రిటిషు లేబరుపార్టీ కార్యనిర్వాహకసంఘంలో ప్రముఖ సభ్యుడును అయిన లాస్కీగారు ఇండియా విషయంలో బ్రిటిషు కార్మికనాయకుల వైఖరి సంతృప్తికరంగా లేదనియు, ఇండియాలో యావద్భారత కేంద్ర శాసనసభకు ఏర్పడేటట్లు, తద్వారా యుద్ధ సహాయమంతా జరుగవలసినట్లు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వం అంగీకరించేటట్లు బ్రిటిషు కార్మికనాయకులు పట్టుబట్టి కేయాలనిప్రకటిస్తున్నాడు. భారతదేశ రాజ్యాంగాన్ని ఏర్పరచుకునే బ్రిటనుతో సమాధానం కుదుర్చుకునేందుకు ఏర్పాట్లు జరగాలని కూడా లాస్కీగారన్నారు.

——

డోంగ్రేగారి
బాలామృతము
బలహీనమైన బిడ్డలకు
పుష్టియును బలమును
ఆరోగ్యము నిచ్చును.

మద్రాసులోని మా 250 దళసులు మందులను, మా ప్రతినిధులను మాగ్రంథమును, మా ప్రతినిధులు మీ ఊరు వచ్చినప్పుడు మీ సోదరులందరిని, మా సోదరులందరిని

సూయజు కాల్వ

సూయజు కాల్వ కంపెనీ పూర్తిపేరు దియూనివర్సెలు కంపెనీ ఆఫ్ ది సూయజు మేరిటైము కెనాలు. ఈకంపెనీ ఈజిప్టులోని జాయింటు స్టాకు కంపెనీగా రిజిస్టరు చేయబడినది. 1854 వ సం॥లో ఈజిప్టు వైస్రాయి మహమ్మదు సేదువల్ల పర్డినాండుడి లెస్సెప్సుపొందిన అనుమతి పత్రంవల్ల దానికి పీలుగల్గింది. ఆయన ఆమతిపత్రాన్ని 1856 వ సం॥ జనవరి 5 వ తారీఖున వైస్రాయి ధ్రువపరిచాడు; మళ్లీ 1866 వ సం॥ మార్చి నె 19 దీన టర్కీ సుల్తాను దాన్ని ధ్రువపరిచినాడు. 1858 వ సం॥ అక్టోబరు మాసాంతంలో కంపెనీ అమల్లోకి వచ్చింది. ఈకంపెనీ పాలనకు 78 చట్టాలు చేయబడినవి. కొన్ని చిన్న మార్పులతో అవి యిప్పటికీ అమల్లోవున్నవి. 73 వ ఆర్టికలులో యిట్లావున్నది. ఈజిప్టు ప్రభుత్వంయొక్క అనుమతిమీద, ఫ్రెంచిప్రభుత్వం యొక్క అనుమతిపొందిన జాయింటు స్టాకు కంపెనీ మాదలుమీద ఈసొసైటీ ఏర్పడినది.

ఈజిప్టుదేశపు కంపెనీకనక, కంపెనీ ముఖ్య స్థానం ఈజిప్టులోనే వున్నది. కైరోనగరంలో కంపెనీయొక్క డిపార్టుమెంటు లన్నిటిపైన, అడ్మినిస్ట్రేషన్ల, ఏజంటు సుపీరియరు ఒకాయన ఉంటాడు. ఈజిప్టు ప్రభుత్వానికి ఇతర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు గలకంపెనీ సంబంధబాంధవ్యాలను మెలుకువతో కాపాడుతూ వుండడం ఈయనగారి ముఖ్యమైనపని.

కంపెనీయొక్క వ్యాయుస్థాన వ్యవహారాలు, కరిపాలనా కార్యకలాపం ఫ్రెంచిదేశపు ముఖ్యపట్నమయిన పారిసునుండి నడుపబడు తుంటవి. కంపెనీ డైరెక్టర్లు, వాటాదార్లు అక్కడే సమావేశమై, చర్చించు కుంటారు. కంపెనీయొక్క శాశ్వత ప్రధానులైన వుద్యోగులు యిద్దరు జనరలు మేనేజరు, జనరలు సెక్రటరీ.

కాల్వలో గవాలాఆయ్యే మొత్తంలో సగభాగం బ్రిటిషువారిది. వాటాదార్లలో గొప్ప వాటాదారు బ్రిటిషుప్రభుత్వం. బ్రిటిషు వాణిజ్య వర్తకులకు కంపెనీ డైరెక్టర్ల బోర్డులో సదిస్థానాలున్నవి. అందువల్ల లండనునగరంలో ఒకబ్రాంచి కార్యాలయం ఏర్పడింది.

(సశేషము.)

కాంగ్రెసుకు అన్యాయం

గాంధీజీ విమర్శ.

సంయుక్తరాష్ట్ర గవర్నరు అను సర్. మారిస్ హాలెట్ గారు ఒకఉపన్యాసంలో ఇలా చెప్పారు. "ఈసమయంలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునట్లు ఎవ్వరుండరో వారు మనకు వ్యతిరేకులు, అట్లు చేవారు మన నిరాదరణను పొందుతారు".

ఈ వాక్యముపై గాంధిగారు విమర్శిస్తు గవర్నరుగారు అనాబలు చెప్పడంలో తనను, కాంగ్రెసుకు అన్యాయం చేసారని వ్రాసారు.

వారివిమర్శలో ఇటీవల సంయుక్తరాష్ట్రంలో జరిగిన రక్షణచట్టపు అరెస్టులను గురించియూ, నిర్బంధంగా అమాయక ప్రజలనుండీ చేయబడే యుద్ధపుచందాల్ని గురించియూ, గవర్నరుగారికి తెలియపరిచారు. గాంధిజీయొక్క ఉద్దేశ్యంలో రక్షణచట్టపుఅరెస్టులు అన్యాయంగా చేయబడినవి.

హర్తాళం.

కాంగ్రెసు నాయకులను, సేవకులను అరెస్టు చేయుటలో ప్రభుత్వముయొక్క వర్యనుఖండిస్తు 13 తేదివాడు ఢిల్లీలో పౌరులు హర్తాళం జరిపిరి.

నేటిమనస్థితి : చైనాఆవేదన

ప్రొఫెసరు లాస్కీ వ్యాఖ్య.

'మాంచెస్టరు గార్డియను' పత్రిక సెప్టెంబరు 14 వ తేదీన ప్రొఫెసరులాస్కీ (లండను విశ్వవిద్యాలయంలో ఒకప్రధానాచార్యుడు) యిట్లా వ్రాసినాడు.

విధ్వంసకరంగా బాంబులువేస్తే ఏర్పడే దుర్భర పరిస్థితిని మనమిప్పుడు తెలుసు కుంటున్నాము. మనం అనుభవించిన పరిస్థితికంటే ఇంకా ఘోరమైన అవస్థలో కొన్నిఏండ్లు ఆవేదనపడుతూ, అప్పటికీ ధైర్యసాహసాలతో ఎదుర్కొంటూ చైనాదేశం కాలంగడుపుతున్నది. కనక నాటి జర్మనీ మనపైని తీవ్రతరమైన దాడులవలెనే ఫాసిస్టు జపాను చైనామీద తీస్తూవుంటే, దాన్ని చూస్తూవూరుకుంటూ, జపాను అవలంబించే పాలసీని అంగీకరించినట్లుగా వుండడం బ్రిటనుకు సమంజసమేనా?

విద్యార్థులు, సత్యాగ్రహం గాంధీజీ అభిప్రాయం

"సత్యాగ్రహ సన్నాహానికి నేనే అధినేతనైతే విద్యార్థులను స్కూళ్లు, కాలేజీలు వదిలి రమ్మని పిలువను; అటువంటి పనికి వారినెంతమాత్రమూ నేను నేను ప్రోత్సహించను" అంటూ గాంధిగారు సెప్టెంబరు 15వ తేదీ వెల్వడే 'హరిజన్' పత్రికలో వ్రాసియున్నారు. ఆ వ్యాసపు పూర్తిపాఠాన్ని దిగువను యిస్తున్నాము.

"విద్యార్థులను పాఠశాలలనుండీ, కాలేజీలనుండీ బయటకు పిలిస్తే, సహాయ నిరాకరణానికి వారిని ప్రోత్సహించడమన్నమాట. మన కార్యక్రమంలో యిప్పుడా అంశం లేదు. అనుభవంవల్ల, ప్రభుత్వపాఠశాలలు, కళాశాలలపైన విద్యార్థులకు మోజు బాగావున్నదని మనం తెలుసుకున్నాము. ఈవిద్యా సంస్థలపైన మోజు ఇప్పుడిప్పుడు కొంత తగ్గిపోవడం మంచిదేగానీ, అంతమాత్రాన ఏమైనట్లు? విద్యాసంస్థలు, ఈవిద్యార్థులు వెలుపలికి వచ్చినతర్వాతకూడా నిర్వహింపబడుతూవుండే సందర్భంలో, వాళ్లను అందులోనుండి వెలుపలికి రమ్మనడంవల్ల ఏమీ లాభంలేదు. అట్లా రమ్మనడం అహింసాయుతంగాదు. ఒకసారి కాలేజీ వదిలేస్తే, సత్యాగ్రహం నిల్పుదల అయినతర్వాత కూడా దేశసేవచేస్తూ ఆవిద్యార్థి వుండిపోవాలి. అట్లాయితేనే కళాశాల వదిలితే ప్రయోజనం వుంటుంది.

ఇంగ్లండుకు, ఇండియాకు పోలికలేదు.

"ఇక్కడి విద్యార్థుల స్థితికి, ఇంగ్లండులోని విద్యార్థులస్థితికి సామ్యంలేదు. అక్కడ దేశమంతా యుద్ధంలో మునిగివున్నది. విద్యాసంస్థల నిర్వాహకులే వాటిని మూసివేసినారు. ఇక్కడట్లాగాదే! విద్యాలయాధికార్లు వద్దన్నప్పటికీ, విద్యార్థులు విద్యాలయాలను వదిలేసేస్తారు."

కాంగ్రెసు రాజకీయసంస్థ

గాంధీజీ ప్రకటన.

"హరిజన" పత్రికలో సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన అహింస యొక్క అవకాశాన్ని గురించి గాంధీగారొక వ్యాఖ్య చేసినారు. దాని సారాంశమిది-

పూనానుండి వచ్చి నన్ను సందర్శించిన కాంగ్రెసు నాయకులకు అహింస యొక్క అవకాశాన్ని గురించి నేచెప్పినమాటలను విమర్శిస్తు నాకనేక వుత్తరాలు వచ్చినవి. నేను వారితో ముచ్చటించిన అసలు అహింసా విధానంకాదు. కాంగ్రెసు అహింసను గూర్చి మాత్రమే నేను వారితో చర్చించినాను. వ్యక్తిగతంగాపురుగులను, తేళ్లను, పాములనుకూడా నేను చంపను. మాంసముకూడ ముట్టుకోను, అయితే ఆటువంటి అహింసా పద్ధతిని కాంగ్రెసుపైన బలవంతంగా నేను రుద్దను. కాంగ్రెసు మతసంస్థకాదు. అది రాజకీయసంస్థ. దాని అహింస మానవసమాజానికి మాత్రమే అనువర్తిస్తుంది. అంతకుపైన అహింసను అవలంబిస్తే కాంగ్రెసులో హిందువులలోని ఏ కొలది మంది వైష్ణవులు, జైనులో మిగిలివుంటారు. తతిమ్మావారికందులో స్థానంవుండదు... సంపూర్ణమైన అహింసావిధానం యొక్క అవలంబనకై చాలా కాలం పడుతుంది.

అర్థంలేని జీవకారుణ్యాలు:

జంతువుల మీద భూతదయతో ప్రవర్తిస్తూ మనుష్యులను పీక్కుతినేవారి యెడలనాకు సానుభూతిలేదు. అంతశ్శత్రువులైన కామక్రోధలోభమదమాత్సర్యాలునణంచి, నిష్కల్మష ప్రేమికుడై వున్నవాడు మాంసాహారియైనాసరే ప్రశంసాపాత్రుడు.

ట్రేడ్ మార్కు

రిజిష్టరు 2480

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి

పక్షవాత నివారిణి డిపో.

మా భువనేశ్వరి గుళికలు పక్షవాతం, రుద్ర వాతం, చచ్చు, తిమ్మెర్లు కురిచి కొట్లకొలది జనులకు అపత్కాలములో ప్రాణదానమొసగి ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధి చెందినవి. కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి ఫోటోమార్కుగల ఔషధములు మాత్రమే వుపయోగింపుడు.

యితరులు యిదేపేర్లు పెట్టుకొని మోసగించుచున్నారు గనుక ఫోటో ట్రేడ్ మార్కు గమనించిచూడుడు.

8 రోజులకు భువనేశ్వరి గుళికలు, తైలం, కంటిమందు రు 6—0—0

కాకర్ల వెంకటప్పయ్య, నేటివ్ డాక్టరు, పక్షవాత స్పెషలిస్టు,

183 కాకర్లవారివీధి, నెల్లూరు.

నల్లత్రాచు

కాటువేసి విషము క్రక్కినా యింక ఆ విషానికి విరుగుడులేదు.

నల్లత్రాచువంటిదే - మానవునకు నిరుత్సాహము కలిగించు నీరసము. త్రాచు విషమునకు విరుగుడులేకపోవచ్చు. గాని మానవుని నీరసమునకు — నిస్సత్తువకు అద్భుతశక్తి విరుగుడువున్నది. అది 'అమృత' నీరసము.

మానవుని ఆవరించు నిస్సత్తువను పారద్రోలి,

ఉత్తరక్షణము జీవితోత్సాహము నిచ్చునది

" అమృత "

కేసరికుటీరం, మద్రాసు - వీరెంకట్లు సీతారాం జనరల్ ప్రెస్సు, బెజవాడ.

మలబారులో ప్రజలపై పోలీసు కాల్పులు

అమెరీగారికి 'నాస్తి' నిరసన ఫలితము

ఇటీవలకాంగ్రెసు తీర్మానంపై వైస్రాయిగారి ప్రకటనవాల అసంతృప్తికరంగా వున్నది. ఇంగ్లండులో భారతదేశ శెక్రటరీ అయిన అమేరీగారు కూడా పార్లమెంటులో కాంగ్రెసువారి తీర్మానానికి 'నాస్తి' ప్రత్యుత్తరమిచ్చాడు.

దానికి నిరసన తెల్పడానికి నిర్బంధ విధానాన్ని ఖండించడానికి కేరళ కాంగ్రెసు కమిటీ వారు మలబారుజిల్లాలో కొన్ని ప్రదేశాల్లో సెప్టెంబరు 15 తేదీన మీటింగులు జరపడానికి ఏర్పాట్లు చేశారు. ఆదివరకు జూలై 21 తేది తెల్లిచరీ కల్లికోట మున్నగుచోట్లనిర్బంధవిధానాన్ని ఖండిస్తూ కేరళ కాంగ్రెసువారిచే సభలు జరుపబడినవి. ఆనాడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాన్ని శవాకారమైన బొమ్మగాచేసిదాన్ని తగులబెట్టారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం నాశనమైపోవుగాక అని కేకలు వేయబడినవట. అదేవిధంగా సెప్టెంబరు 15 వ తారీకునకూడ జరుగబోతుందనే వుద్దేశ్యంతో, ఆశోజన ప్రదర్శనాలేమీ జరుపగూడదని మలబారు జిల్లాకలెక్టరుగు ఉత్తర్వు చేసినాడు.

దాన్ని తిరస్కరిస్తూ, కేరళ కాంగ్రెసుకమిటీ వారు నిరసనదినాన్ని జరపాలని తీర్మానించారు. చాలచోట్ల 15 వ తేదీ నిరసన సభలుజరిగాయి.

తెలిచ్చేరిలో జవ్వాదుఘాటువద్ద ఒకగొప్ప నిరసనసభ జరిగింది. ఆసభ జరుగకముందు జాయింట్ మాజిస్ట్రేటు అయిన పి. రామకృష్ణ అయ్యర్ ఐ. సి. యస్. పోలీసుసబ్ ఇన్స్పెక్టరు, తహశీల్దారు, ఇంకా ఇతర రిజర్వు పోలీసులు కలసి టౌన్ కాంగ్రెసు భవనానికివెళ్లి, అచ్చట సభాసన్నాహకులను 8 మందిని అరెస్టుచేసి పతుపారంభాలో పోలీసు బందోబస్తునందుంచిరి. వారిలో శెక్రటరీ అయిన సి. వి. కరుణాకర నాయర్ ఒకరు.

ఆటుతరువాతనే జాయింట్ మేజిస్ట్రేటుగారు ఇతర పోలీసుఆఫీసర్లు జవ్వాదుఘాటుకు దుమికిరి. అప్పటికే అచ్చట నిరసనసభ జరుగుచుండెను. కొన్నివేలమంది అందులో పాల్గొనియుండిరి.

ఆసమయంలో టౌన్ కాంగ్రెసు ఆఫీసు శెక్రటరీ అయిన పి. కె. మాధవన్ గారు సభలోమాట్లాడుచుండిరి. పోలీసువారు అయనను తక్షణం అరెస్టుచేసి వారస్వాధీనము చేసికొనిరి.

ఆరేగలభా ప్రారంభం. సభకువచ్చిన జనులు ఈదౌర్జన్యానికి తాళలేకపోయిరి. పోలీసులూప్రజలూ కలియబడ్డారు. జాయింట్ మేజిస్ట్రేటుగారికి పై పోలీసు ఆఫీసర్లకైన రాళ్లురువ్వబడినవి. మేజిస్ట్రేటుగారికి నాలికట్టుమీద పెదవుమీద కొద్దిపాటి గాయములు తగిలినవి. తక్షణం పోలీసులు లాఠీఛార్జీచేస్తూ, తుపాకులను కాల్చారు. ఇద్దరు మరణించారు (గవర్నమెంటు కమ్యూనిక్ ప్రకారంతె స్వయి) 7 గురు పోలీసులకు, ఇంకా 7 మంది ఆతరులకు గొప్పదెబ్బలు తగిలాయి. వారిని ఆస్పత్రిలో చేర్చారు.

ఆస్పత్రిలోవున్న 7 గురు మనుష్యులలో 5 మందికి తుపాకికాల్పులు తగిలినవనియూ, 4 గురి పరిస్థితి మాత్రము చాలప్రమాదావస్థలో వున్నదనియూ, తరువాత తెలిసినది. అసలుగురియొక్క అంత్యసంస్కారాలు గ్రామములోబడినవి. పోలీసువారికు తగిలినవి రాతిదెబ్బలు. ఈకాల్పుల సందర్భంలో కన్ననూరులో మకాంచేస్తున్న జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారుకూడా హాజరుగా వుండిరి. పి. కె. గోపాలన్ నాయరు ఎం. ఎల్. ఎ. ఆస్పత్రిలో తీవ్రగాయములతో 16 తేదీ ఉదయం మరణించి తగు విచారణ జరిపారు. మరణించిన ఇద్దరిలో ఒకడు పాడువిలై అనే గ్రామంలో ఒకక్కడు మోపాలు న్యూలులో టీచరు అయిన అబూ అనేవాడు. మరిఒకడు బీడీలుచుట్టుకొని బ్రతికేవాడు.

144 వ సెక్షన్.

16 వ తేదీ మధ్యాహ్నం జాయింట్ మేజిస్ట్రేటు అయిన పి రామకృష్ణఅయ్యరు ఐ. సి. యస్ గారు క్రి. ప్రొ. కోడులో 144 వ సెక్షన్ క్రింద ఒక ఉత్తర్వును కావించారు. దాని సారాంశం ఇది. "తెలిచెరి, తిరువంగాడ్, ధర్మడం, ఎరిన్ తోలి, అంద్ కల్లి, అను ప్రదేశాల్లో 5 గురుకాని, అంతకంటే ఎక్కువమందికాని కలిసి ఏ సభగాని, ఏ ఉత్సవముగాని చేయరాదు. కత్తులు, కటారులు, కఱ్ఱలు, లాఠీలు, మొదలు ఆయుధాలను ఆట్టి సందర్భంలో ఉపయోగించరాదు. ఈ ఉత్తర్వు కాలం 1 నెల వరకూ.

కన్ననూరులో

కేరళ కాంగ్రెసు తీర్మానించినట్లు నిరసనసభలు చిరక్కల్ తాలూకాలో చాలచోట్లజరిగాయి. మొరాజా, మత్తనూరు అను గ్రామాల్లో పోలీసులు తిరుగుబాటులను అణచవలసివచ్చింది. ప్రజలపై లాఠీలు ప్రయోగించారు. ఇంతకు పూర్వమే యం. కి. గోపి, (టౌన్ కాంగ్రెసు కార్యదర్శి) సి. రాఘవన్ నాయురు, ఇతరకార్మికులు, అరెస్టు చేయబడ్డారు. పయ్యనూరులో జరిగిన నిరసనసభలో 31 మందిని పోలీసులు అరెస్టుచేసారు.

మొరాజాలో జరిగిన విషయం చాల ఘోరమైనది. ప్రజలకున్నూ, పోలీసులకున్నూ జరిగిన సంఘర్షణలో చాలియపట్నం సబ్ఇన్స్పెక్టరు అయిన పట్టి కృష్ణమీనన్ కు రాళ్లదెబ్బలు తగిలి హతుడయినాడు. హెడ్ కానిస్టేబిల్ అయిన గోపాలనంబియారుకు మిక్కిలిప్రమాదమైన గాయములు తగులుటచే కన్ననూరు ఆస్పత్రిలో మరణించాడు. ఇంకా ముగ్గురు పోలీసులుకన్ననూరు సివిల్ ఆస్పత్రిలో క్షతగాత్రులైపడివున్నారు. తాలిపరంబా అనేచోట పోలీసు సబ్ఇన్స్పెక్టరుగావున్న టీకే మొహిద్దీన్, సబ్ మేజిస్ట్రేటు అయిన వెంకటాద్రినార్ గార్లకు కూడా దెబ్బలు తగులుటచే తాలిపరంభా ఆస్పత్రిలో చికిత్సపొందుచున్నారు. ఒక బంగారుపనివానికి తుపాకి దెబ్బతగులుటచే కన్ననూరుఆస్పత్రికిచేర్చబడ్డాడు కె. ఆనందన్, (సబ్ఇన్స్పెక్టరు) హెడ్ కానిస్టేబిల్ కన్నయ్యవాయరు, ఇంకా ముగ్గురు పోలీసులు తీవ్రముగా రాళ్లచే గాయపడినారు. వారు కన్ననూరు ఆసుపత్రిలో చేర్చబడ్డారు. సబ్ఇన్స్పెక్టరుకు హెడ్ కానిస్టేబిల్ కు తగిలిన దెబ్బలు మిక్కిలి తీవ్రమయినవట.

కాలికట్ లో

కాలికట్ లోగూడ పై విధంగానే ఒక నిరసనసభ జరిగి పోలీసులకు ప్రజలకు సంఘర్షణ జరిగింది. తిగాదా చూడవచ్చిన ఇద్దరికి ముగ్గురు కానిస్టేబిలులకు రాళ్లచే గాయాలు ఏర్పడినవి. పై ఇద్దరిని ఆస్పత్రిలో ఇన్ పేషెంట్లుగా చేర్చుకొన్నారు.

జిల్లామేజిస్ట్రేటువారి ఉత్తర్వును తిరస్కరించినందుకు 17 మంది కాంగ్రెసు వలంటీరులు ఇద్దరు కాంగ్రెస్ నాయకులు అరెస్టు కాబడిరి. ఆ యిద్దరిలో ఒకరు ఏ. ఐ. సి. సి. మెంబరు కేరళరాష్ట్రీ కాంగ్రెసు కమిటీ కోశాధికారి, అయిన మంజునాథరావుగారు, మరియొకరు కాలికట్ టౌన్ కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడయిన అరంజిల్ దామోదరన్ గారు వీరిని సెప్టెంబరు 25 వ తేదీవరకు రిమాండులో పెట్టారు.

పొన్నైలో

నిరసనసభ జరిపినందుకుగాను గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిని ఇంకా ముగ్గురిని 15 వ తేదీ అరెస్టుచేసి, 16 వ తేదీ విడిపించారు.

గవర్నమెంటు ప్రకటన

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఈక్రింది కమ్యూనికును ప్రకటించారు.

మలబారుజిల్లాలో 5 చోట్ల నిరసన సభలు జరిగి క్రింది ఫలితములు కల్గినవని మలబారుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఒకరిపోర్టును పంపినారు.

పప్పినిశ్శేరిలో ఒకసబ్ఇన్స్పెక్టరు చంపబడినాడు. 8 మంది కానిస్టేబిల్ సుకు దెబ్బలు తగిలినవి. అందులో ఒకడు మరణించాడు.

మత్తనూరులో ఒక సబ్ఇన్స్పెక్టరుకు 5 గురు కానిస్టేబిలులకు గాయములు కల్గినవి. అందులో ఒకనికి ప్రమాదకరమైనవి.

తెలిచ్చేరిలో జాయింట్ మేజిస్ట్రేటుకును, పోలీసులకును, రాళ్లదెబ్బలు తగిలినవి. లాఠీఛార్జి ప్రయోగగలిగిన ఉపయోగము లేకుండుటచే పోలీసులు తుపాకులు ప్రేల్చారు. అప్పుడు 8 మందికి గాయములు కల్గినవి. 3 గురు మరణించిరి. 9 మంది కానిస్టేబిలులు, జా. మేజిస్ట్రేట్ గారు కొద్దిపాటిగా గాయపడినారు.

కన్ననూరు, కాలికట్ లో ప్రజలుతిరుగబడిరి. లాఠీప్రయోగాలు జరిగాయి. కాని ప్రమాదమైన గాయాలు ఎవరికి తగలలేదని ఇప్పటికే వచ్చిన రిపోర్టులను బట్టి తెలియుచున్నది.

ప్రస్తుతం పరిస్థితులుశాంతంగానే వున్నాయి. ఇతర వివరములు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారివద్ద నుండి పూర్తి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత తెలుపబడును.

కాంగ్రెసు ప్రచారం

బీహారు రాష్ట్రకాంగ్రెస్ పరిపాలక సంఘముచేత నియమింపబడిన ప్రచారక ఉపసంఘమువారు బీహారులో కాంగ్రెస్ లెజిస్లేటివ్ మెంబర్లనందరినీ వారివారి నియమిత ప్రదేశాల్లో అగష్టు ఆఖరువరకు బహిరంగసభలుజరిపి వైస్రాయి ప్రకటనపట్ల కాంగ్రెస్ యొక్క ఉద్దేశ్యాలను ప్రజానీకానికి వివరించ వలసినదిగా కోరినట్లు తెలియుచున్నది. వారివారి ప్రచారముల వివరాలను తెలియజరిచే రిపోర్టులను కూడ రాష్ట్రకాంగ్రెస్ సంఘ మునకు పంపవలయును.

సెట్ మీద డైరెక్టరు దబాయింపులు! —"విశ్వమోహిని"లో ఒక అంతర్నాటకము.

క్రొత్త-

—వెం. అ. రావు.

ప్రపంచమున క్రొత్తకుండు విలువ, క్రొత్తలోనున్న మోజు; క్రొత్తలోనున్న గొప్పదనము; దేని కైనమగలదా? మనవాను పామెతగా వాట్లాడుచూ, క్రొత్త యొకవింత పేడి యొకరుచియని చెప్పకొనుచుందుము. అందెంత ప్రాముఖ్యమున్నది. కానున్న కొండంత వచింతురే? ఆలోచింపుడు. క్రొత్తయల్లునికుండు చెట్టు, క్రొత్త పెండ్లికూతురుకున్న సిగ్గు; క్రొత్త వియ్యాలవారిలోనున్న మోజు, క్రొత్త పెల్లమునకున్న కాంతి, క్రొత్తవస్తువునకున్న క్రయము, క్రొత్తావకాయకున్న రుచి, క్రొత్తపాకమునందలి యభిమానము. క్రొత్తసానిలోనున్న తెగువు, క్రొత్తకాపురమునకున్న పటిమ. క్రొత్త సినీమాలలోని గౌరవము, కోహినూరు వజ్రమునకైనమగలదా? పహవ్వా, క్రొత్తలో నెంతవెలుప యున్నది. క్రొత్త నిజముగా క్రొత్తయే. యిదివరకు టాకీలకన్న ఇప్పటి టాకీలు క్రొత్తవిగావా? అందచ్చినయింపు తారలు క్రొత్తవాను కారా? యిదివరలో రామతిలకము ముందు శ్రీరంజని క్రొత్తగానుండెడిది కాదా? ఇప్పుడు కన్నాంబ క్రొత్త, కన్నాంబ ముందు లాంచనమాల క్రొత్త. వారిఅభినయములు క్రొత్త, నటనలో క్రొత్త కళలలో క్రొత్త; వారిని వారికి క్రొత్త. అవినున లోకమునకు క్రొత్త. యేడైనను క్రొత్తక్రొత్తయే; కాదని యెవ్వరవగలరు. పోనీ రాచకీయరంగమును చూడుడు, ప్రపంచ సంగ్రామమున హిట్లరుచిచ్చు బాంబులకన్న; ఇంగ్లీషువారి నురఫిరంగులు క్రొత్తవికావా? చాంబర్లెన్ మాటలకన్న చర్చిలుగారి ధోరణి క్రొత్తదికాదా? ఆజాద్ యుద్ధోద్యమునకన్న, ఆమెరీగారిపద్ధతి క్రొత్తదికాదా? పర్కింగు కమిటీ నమూనాకన్న, వైస్రాయిగారి ఆర్డినెన్సులు క్రొత్తవి కావా? భాగవతే సారాంశముకన్న బాలేమ్మవారి కరుణం చరిత్రోదర్శని క్రొత్తదికాదా? సోవింద సంకీర్తనముకన్న, క్రొవ్వలివారి పదులు క్రొత్తవి కావా? యిప్పెన్ని క్రొత్తలు, యెన్ని పాతలేలు యెన్ని పేర్కొనినను పేర్కొనవచ్చును. వాది మీకు క్రొత్త, మీదివాకు క్రొత్త. మన యిన్నూరిది యింకొకరికిక్రొత్త. అది ప్రపంచములో నరి క్రొత్త. త్యాగరాజుగారి పాటకన్న చలపతిరావు సంగీతము క్రొత్తదికాదా? శ్రీరసమంత్రం పాత్రసీనుందు శ్రీపాదవారి స్త్రీసుఖ క్రొత్తదికాదా? వేదాధ్యయనమునకన్న మా చెంకట్రామనాయ్డుగారి చిలుకపాట క్రొత్తది. యిప్పటి యెకరికి క్రొత్త వారిది. మాయింటిలోని కాఫీకుండు మల బారయ్య కాఫీక్రొత్త. మాయిల్లాలు కాపురమునుండు మాపాయను కన్నమ్మ కాపురము క్రొత్త. ఒకదానిముందు యింకొకటి క్రొత్త. యింకొకదానిముందు మరొక్కటే క్రొత్త. గోపాలకృష్ణుని మురళీగానము గోపికలకు దినక్రొత్తకాదా? మళ్లీ పెళ్ళిలో నారాయణపాపు మహామంత్రము వెంకమ్మగారికి క్రొత్తదికాదా? యిప్పటి సృష్టియంతయు క్రొత్తపోకడలతో, క్రొత్తభావములతో క్రొత్త విలాసములతో, క్రొత్త నాగరికతలతో క్రొత్తగానే పోచబడును.

కాదనకుడు. ఆడవారి కత్తిరింపు ముంగురుల ముందు మగవారిమాతిపై ఫ్రెంచి కటింగులు క్రొత్తవికావా? క్రొత్తగానొప్పు క్రొత్తయంశములను కోరని వారెవ్వరు? కోరి యానదించని వారెవ్వరు? యిప్పటికి క్రొత్తనుగూర్చి వ్రాసితిని. యింకొకసారి పాత విషయములను గూర్చిమచ్చటించవచ్చు. యికశెలవు—

"శస్త్ర చికిత్సలవల గొంతులో కండలు తుప్పరక పోవడమే కాక కొన్ని కొత్త వ్యాధులు కల్గిస్తున్నవి అని శస్త్రచికిత్సకూడదు" అన్నారు వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు. అప్పటి నుండే

టాన్సినాల్

శస్త్రచికిత్స లేకుండా గొంతులో కండల్ని పూర్తిగా
శాశ్వతంగా మాన్పడంలో మంచిపేరు గడించుకుంది.

"టాన్సినాల్" అన్న మందుల పాపుల్లో కొనుకుంది—

టాన్సినాల్ లేబరేటరీ,
53 గోవిందప్పనాయకన్ వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

లీగువల్ల లాభంలేదు

—

ఆజాదు ముందంజవేయాలె.

—

సింధురాష్ట్రీ శాసనసభ్యుడైన పహమ్మదు అమీను భోసోగాను సెప్టెంబరు 15 తేదీన యీ విధంగా పత్రికాప్రకటన చేస్తున్నాడు.

ముస్లింలీగునాయకులు, దేశానికీగాదు, మహమ్మదీయసంఘానికిగూడా అపకారం చేసిరారు. భారతముస్లిం సంఘంలో పండితుడు, మాన్యుడు అయిన మౌలానా ఆజాదుగారే నాయకత్వం వహించి అఖిలపక్ష ముస్లిం మహాసభను సమావేశపఱచవలె. జిన్నాగారి పలుకుబడినుండి ముస్లిము సంఘాన్ని కాపాడే మార్గాన్ని వెతకవలె. లేదా ఆజాదు ముస్లింసభయొక్క కార్య సంఘాన్ని సమావేశంచేసి, ఇతర సంఘాలవారితోకలసి దేశ స్వాతంత్ర్యంకోసం పోట్లాడే మహమ్మదీయులందరికి మార్గం ఏర్పాటుచేయవలె.

—

తారాసింగుగారి రాజీనామా

—

శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధక కమిటీఅధ్యక్షులైన మాస్టరు తారాసింగుగారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యత్వానికి రాష్ట్రకమిటీ నుండి రాజీనామా నిచ్చినారు. పాటియాలా మహారాజుగారిచ్చిన విందులో తారాసింగుగారు పాల్గొన్నారనీ, అక్కడ వైస్రాయి కార్యసంఘంలో సిక్కులకు ఒక స్థానంకావాలని చెప్పినాడనీ బయలుదేరిన వదంతిమీద, ఆట్టిచర్యలు కాంగ్రెసు పద్ధతికి విరుద్ధమైనవని మౌలానా ఆజాదుగారు ఖండించినారు. నిజం పూర్తిగా తెలుసుకోకముందే ఆజాదుగార్లాగా చేసినారుగనక, ఆయనగారి కంట్రోలులోవుండే ఏ సంస్థలోనూ సభ్యులుగా నేనువుండను. నాపు కాంగ్రెసు నాయకులకు కొన్ని భేదాభిప్రాయాలు రాజకీయంగా ఈవలపిన్న దివమాట నిజమేగాని దానిక నా రాజీనామాకుసంబంధంలేదు" అని తారాసింగుగారు ప్రకటిస్తున్నారు.

—

అరెస్టు.

ఇటాలియన్ జర్మను జాతిలో నుండి బ్రిటిష్ జాతిలోకి మార్చుకోబడిన 80 మంది స్త్రీ పురుషులు, రహస్య చట్టం క్రింద బొంబాయిలో 12 వతేదినాడు నిర్బంధింపబడ్డారు.

—

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్ట్ కోర్టులో.

I. A. No. 231 of 1940.
S. E. S. No. 930 of 1939.

1. బండారు జానికమ్మ
2. ఆ. జ్ఞానమ్మ } పిటిషనర్లు.

ఎదిరీలు

1. కోమాండూరు క్రిస్టస్వామి ఆయ్యంగారు
2. చక్రవర్తుల వేదవల్లి అమ్మాళ్ పాకిజా: నెల్లూరు రంగనాయకులపేట } కెప్యాండెంట్లు.

కెప్యాండెంట్లకు యింగువల్ల తెలియజేయడమేమనగా—

యీ నెంబరు దావాను కెప్టెంబరుచివరి భయిలాలోకి తీసుకొనవలసినదిగా (వారులు) పిటిషనర్లు పిటిషన్ దాఖలుచేసుకొన్నందున కెప్యాండెంట్లకు యెన్ని పర్యాయములు నోటీసులు పోయినమాజారీకావందున యిందుమూలముగ సదరు పిటిషన్ విషయము ప్రమోరణచేయుడమైనది. కనుక యిందు విషయమై అభ్యంతరమున్నయెడల తే 25-9-40 వ పగలు 10 గంటలకు హాజరై అభ్యంతరాలు తెలుపుకోవలయును లేని యెడల మీ పరోక్షమందు తీర్మానించబడును.

నెల్లూరు 17-9-40 } (Sd) మొదలి లక్ష్మీసరసయ్య, పిటిషనర్ల ప్లీడరు.

కోవూరు తాలూకా అలగానిపాడు గ్రామమునసబు కోర్టులో.

1940 సంవత్సరం నెం 1 రు.

పాలూచ్చేరు వెంచురామిరెడ్డి (తండ్రి నుబ్బారెడ్డి) వంట కాపు భూస్థితి అలగాని పాడు కోవూరు తాలూకా } వాది.

పోతురాజు అంకయ్య (తండ్రి పోతయ్య) ఆది ఆంధ్ర, అలగానిపాడు కోవూరు తాలూకా } ప్రతివాది.

యీ నెంబరున్న వాది పేరటికి ప్రతివాది వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రోనోటు ఆసలుపాయిదాలు రు 48-15-0 లకు యీదావా తెచ్చినందున నోటీసునిమిత్తం తే 30-8-40 దీకి వాయిదా వేయబడియున్నది. కనుక సదరు వాదిదావాకు ప్రతివాది కోర్టుకు హాజరై తనకుగల ఆక్షేపణలను తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల పరోక్షంలో కోర్టు వారివల్ల తీర్మానింపబడును.

పాలూచ్చేరు వెంచురామిరెడ్డి, వాది.

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల పేరారెడ్డి

చిన్నబజారు - నెల్లూరు.

నమ్మకమగు బంగారు, వెండి నగల వర్తకులు.

మీకు కావలసిన నగలు సిద్ధముగా తయారు చేయబడియున్నవి. లేనివి ఆర్డరుయిస్తే వెంటనేసి యివ్వబడును

జయాఫిలిమ్సువారి "జీవజ్యోతి"లోని కథానాయిక కృష్ణవేణి.

ఈ క్రింది **11** కేంద్రాలలో ఒకేనాడు విడుదల-

కాంచనమాల

ఉమామహేశ్వరరావు

రాజ్యం

రాజేశ్వరరావు

బాలసరస్వతి

ఇందిరాదేవి

ఇల్లాళ్లు

సెప్టెంబరు **27** విడుదల

దైరెక్షన్: రామబ్రహ్మం

బెజవాడ
దుర్గాకళామందిరం
★
గుంటూరు
[illegible]
★
తెనాలి
సత్యనారాయణటాకీసు
★
బందరు
బృందావనటాకీసు
★
ఏలూరు
రామకృష్ణటాకీసు
★
విజయనగరం
కృష్ణసినిమా
★
రాజమండ్రి
హనుమాన్ పిక్చరు పాలెస్
★
విశాఖపట్టణం
పూర్ణాథియేటర్
★
కాకినాడ
క్రౌనుటాకీస్
★
సికింద్రాబాద్
రాజేశ్వరీటాకీస్
★
బెంగుళూరు
సాగర్ టాకీస్

బుకింగు వివరాలకు: **సరస్వతీ టాకీస్ లిమిటెడ్, బెజవాడ.**

బ్రాంచి: గాంధీనగర్, బెంగుళూరు సిటీ.

Printer, Publisher and Editor: N. V. Ramana, B.A., Zamin Ryot Power Press, 168 Dandusari St. Nellore.